

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23957
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	95
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 95

—

PERSPIRED
TO
PLACED

perspired adj प्रास्विन् R, प्रस्वेदित W

caused to perspire abundantly अतिस्विन् Susr.

perspiring adj स्वेदिन् MBh, सस्वेदिन् Susr,

सस्वेद MBh, Kathās, Rājāt, स्वेदन Susr, स्वेद

W, स्विन् VS, etc, स्वेदित W, स्वेदयु

MaitrS — व्यर्जित W.

not perspiring अस्वेद L, (as feet) अस्वेदन

VarBrS .

having perspiring fingers स्वेन्नाङ्गुलि Susr p.

violently भृशस्विद Sis p. with heat धर्मस्वेद RV

10.67.7 .

causing to perspire स्वेदन Susr .

inclined to perspire स्वेदन Susr .

perspiring (the act of) n स्वेदनम् L, स्वेदः

(ifc fआ) RV, etc .

inclination to perspire स्वेदनत्वम् Susr .

persuade vb प्रसनुनी प्रसनुनयति, प्रसनुनयते

MBh — उपसान्वय उपसान्वयति Kās on Pān 1.3.4

— अभिप्रयुद caus अभिप्रचोदयति MBh, R — उपब्रू

उपब्रूते (once P RV 8.24.14) RV, AV, ŚBr, MBh —

उपमन्त्र उपमन्त्रयति, उपमन्त्रयते MBh, Kā, BhP

— (to) प्रवृ caus प्रतारयति (dat or loc)

Ragh, Kathas — प्रबुध्य caus प्रबोधयति MBh, Kav,

etc — परिभाष परिभाषते MW — सम्भाष

सम्भाषते Hit, सम्भाष caus सम्भावयति

MBh .

to be persuaded of व्यवसो व्यवस्यति (ep. als

व्यवस्यते) MBh, Kav, etc .

persuaded adj उपचक्षन्दि त Sak 207.2 — उपमान्नि

MBh, Hariv — प्रतारित (dat) Ragh (v.l. प्रयोदित

सम्प्रयोदित Hariv .

firmly persuaded स्थित MBh, Subh .

persuading adj उपमान्निन RV 9.112.4 — ग्राहक

f(इका) MBh 12.4202, R — परिशपिन् AV .

the art of persuading उपमन्त्रणम्

Pāṇ 1.3.47 .

persuasion n उपव्यवहन्त्रणम्

Das, Balar, Kas on

Pāṇ 1.3.47 — अभिनीति Kir — प्रसायना f

Kathas — लालम् (only L) — व्यवस्था R —

०
संकल्पः (ifc f आ) AV, etc — समर्थना

friendly persuasion उपसंभाषा Pan 1.3.47 .

m-

(in dram) a persuasive speech in conformity with

the prescribed rules उपदिष्टम् sah 499 , etc .

pertaining to Kanva काण्वक

mfn Pan̄ 4.2.14,

Vārtt 23 .

pertinacity n हठः

Pāncat, Kathas — निर्बन्धः

h, Kāv, etc — अधिवासः — संस्तम्भः aitr̄s,

TaitBr, Nir, MBh .

with pertinacity साग्रह

mfn Tās, Paris .

perturbation n विक्षोभः MBh, Kāv, etc,

व्याक्षोभः — विकारः ŚrS, MBh, etc, विकृति

f MBh, Kathās, etc, विक्रिया MBh, Kāv, etc — व्याकुलता,

व्याकुलत्वम् Kathās, Pāncat, MārKP — टकनम् W —

विर्यति f Gal (विभ्रम) — विभ्रंशः — विभ्रमः

(ifc f आ) MBh, Pāsar, MBh, विभ्रमः (ifc f आ)

MBh, Kāv, etc — विह्वलता, विह्वलत्वम् MBh — व्यथा

MBh, Kāv, etc — सप्रमुग्धत्वम् Pat — साध्वत्सम् (ifc f

आ) MBh, Kāv, etc .

' cause of perturbation ' विकारहेतु m Num great

p. समुद्भूत MBh p. in regard to sexual union सङ्गम -

साध्वसम Malav .

perturbed adj विह्वल f(आ) MBh, Kāv, etc

व्याथित MBh, Kāv, etc .

very perturbed सुविह्वल f(आ) MBh, Kathās .

perusal n पाठः 'siksh, etc -- अधीति f

Tār — पारणम (also ओ f and n) MBh, Hariv .

complete perusal साकल्यवचनम् hasty p.

गमः p. of any sacred texts स्वाध्यायः .

Perusal पारणकर्मन n .

peruse b पठ cl 1 पठति (पठते) Mn, P, BhP

Hit , विपठ विपठति

BhP — वीक्ष वीक्षत

(ep. also P) VarBrS .

perused adj आगमि त L .

perusing n पारायणम् Frāt, Āpast .

pervade vb व्याप्त व्याप्नोति (rarely व्याप्नुते)

AV, etc, आप आप्नोति

Ā --- संचर

संचरति (rarely संचरते) AV, etc, विचर

विचरति

RV, etc, -चर

cl 1 -चरति rarely

चरते

in, h, etc — विभू विभनति āncavBr

व्यश व्यश्नोति, व्यश्नुते

Ragh, Bhatt

अव्यश अव्यश्नोति RV — अश (in classical Sans-

krit only) अश्नुते

Naigh, Bhatt 2.30 — आपृच P

इन्व

cl 6

इन्वति, इन् cl 8 इनोति

Ā

— तिरय Nom तिरयति Balar 2.57 — नितन

नितनीति, नितनुते RV — पर्यवस्था पर्यवतिष्ठते

(acc) MBh — प्रगाह प्रगाहते RV — प्रधाव

प्रधावति, प्रधावते Susr — मुच्छि cl 1 (Thātup 7.

32) मूर्च्छति Kalid — विगाह विगाहते (ep. also

विगाहति) RV, etc — वितन वितनीति, वितनुते

Thp, Bh, etc — वितु वितरति, वितरति RV —

विश विशति RV, etc — विष्टम्भ विष्टम्भोति, विष्टम्भोति

Th, R — वेती cl 2 वेकीते — व्यक्ष व्यक्षति,

व्यक्ष्णोति , व्यक्ष् - - व्यक्ष्ति या व्यक्ष्ति

R — व्यनुसू व्यनुसरति susr व्याविश व्याविशति

(acc or loc) Br, Br — समानु समानुजोति, ^{समानुजुत} MBh —

समनुगम समनुगच्छति MBh — अक्ष cl1,5

अक्षति , अक्षोति — अह cl 5 अक्षोति L

— शारव cl 1 शारवति Dhātup 5.12 — शारव

cl 1 शारवति Dhātup 5.13 .

to pervade throughly समश् - समक्षोति, समक्षुते

to cause to pervade अक्ष cl 1,5 caus अक्षोति

to wish to p. नीप्स, नीप्सति

Pat .

pervaded adj व्याप्त Svet'n, Bhac, P, etc —

व्याप्तिमत्
MW परिभावित BhP परिभृष्ट Kir परिणीत

RV, etc मूर्द्धित ifc व्यतिकृत वास्त

समनुगत Samk .

the air's being pervaded by everything आकाशस्य

लिङ्गता

MBh 12.9237 ' difficult to be p. ' दुर्लभःMBh 12.1.432 invariably p. by (in logic) व्याप्तBhashap not p. with अव्याप्त n 5.128 p. by प्रोक्त(instr) 'Dr, Up, ## परिमित (instr) 'is ,भावित,
MBh, Samk, Pur .to be pervaded व्यापनीय ir , संख्याप्य

प्रलेप्य

Kāv, Kathās to be p. by the Supreme

इशान्वयम् .

' pervader ' n व्यापिन् m 129 .

' all pervader ' विष्णु m .

pervading adj I व्यापक f(इका) KathUp, MBh, etc

व्यापिन् Nir, SvetUp, MBh, etc विभूतन RV

विभूति Nir परिभू RV, AV, TS, TBr, IsUp

आभु RV 10.129.3, (Sāy) .

II इन्वः, तीव्र RV, etc व्यापयिन्

Susr, Carnes च्यानिशि

संनद्ध (loc)

Kālid .

not pervading अव्यापिन् Kan, etc.

all pervading सर्वव्यापिन्, p, 10h, सर्वत्रग

f(आ) in, th, etc, सर्वग p, th, Ya in, etc सर्वग

Up, Vajñ, etc सर्वगामिन्, Ā, सर्वत्रगामिन् Lalit,

विधम्-इन्व $f(\text{आ})$ RV, सर्वज्ञ $f(\text{आ})$ Bhatt,

(N. of Siva) सर्वचारिन् m (in logic) invariably p.

आपक f(इका) Thāshān, IV 62 an invariably n.

property as characteristic व्यापिन् m MW not p.

everything अन्विष्टमिन् f(आ) RV 1.164.10 2.40.2 not

p. the whole अव्यापक of p. sight इयच्छेदस्य 5.

66.6 p. all several parts of anything व्यस्त (in law)

p. the whole plea व्यापक f(इका) p. the world (sai

of light) लोकमिमाविन् the supreme p. spirit सर्वभूतमयः

W universally p. व्याप्तिमत् n, Tarkas the universally p.

spirit सर्वसन्नाहः W widely p. उरुशर्मन् VS 10.9 .

being pervaded व्याप्यमान Pan 3.4.56 .

pervading n व्यापनम् Āh, Śay, on RV 1.113.14

अभ्यासः Yājñ 3.114, अभ्यास, परिक्रमः MBh,

Tur व्यापिः ifc व्यापिभेदः Vyāyas व्यापयः

MBh, Susr .

the capacity of pervading व्यापित्वम् vir not v.

generally अव्याप्यम् ind p L p. the human race कृष्टिप्रा

RV 4.38.9 the state of p. व्यापित्वम् Āsvār, Āh, Vedaṅta

the state of being pervaded by व्याप्यता, व्याप्यत्वम्

' the desire of pervading ' (with any property, or

quality simultaneously or continuously) जीप्सा

Prat, Pān, 'amk .

pervasion n व्यापकता, व्यापकत्वम् BhP, Bhāṣap,

etc व्यापित्वम् Īśvār, Bh, Vedāntas व्याप्ति

f Kap, Vyāyan, Bh विष् L आपन .

furnishing an example of mutual perpetual pervasion

समव्याप्तिक

m'n KapS, Bh inadequate n. (of a

definition) अव्याप्ति

Sāh, Comm on Kap possessing p.

व्याप्तिमतः mfn n, tarkas (in logic) a special form

of p. विशेषव्याप्ति f l statement of the universal p.

व्याप्तिवादः that which may be the locality of universal

p. व्याप्यम् IV 62 that which may be the site of unive

rsal p. व्याप्यम् IV 62 .

perverse adj

विपरीत

MBh, Kav, etc

निपर्याय

Bh

बलरत

Bham

अनृजु

RV 4.3.13, etc अपव्रत

RV 5.40.6, (10.103, addi-

tional verse) AV 3.2.6

VS 17.47

अपवृ

L

उच्छृङ्खल, एउमूकः

L

कापटिक

f(इ)) L

कौतूतिक

f(इ)) L

दुःसम

L.

not perverse

अमुग्ध

/ r .

perverse action

कर्मविपर्यायः

Hit p.

argument

वितण्डा

Nyāyas (वितण्डत्वम्

Sch) Sarvad, MBh, etc a p.

woran

विपरीता

perversely

अपक्व

ind Śis 15.17 (v.l. अपक्वम्)

इतरथा

ind विरुद्धम्

ind MW .

acting perversely

विपरीतकर, विपरीतकर्तृ

mfn MW

विपरीतकारिन्

mfn Śit always acting p. नामैकवृत्ति

mfn

Kathās .

perverseness n विपर्ययः

F, Kathās, BhP

विपर्ययः Rājat विपर्यस्तता Sinhās नाम्नम्

Naish, Sāh प्रतिकूलता (Kāv, etc) प्रतिकूलत्वम्

(11) अकृता Prasannar (and) निर्वीमता

Pharmas .

the fruit or result of perverseness निरोद्धाफलम्

Kathās .

perversion n प्रतिलोमकम् pañcat (with

Jainas) (as one of the 18 faults) मिथ्यात्वम् Sarvad

साचोक्तम् W.

perversion of the organs इन्द्रियविप्रीतिपति f n. of

the words of an opponent in disputation वाक्कुलम्

Nyāyas .

perversity n विरोधः Kathas .

perversity of action कर्मविपर्ययः Hit n. of

mind दुर्मनस् n R 2.31.20 .

pervert vb विकृ विकरोति, विकुरुते

RV, EX

etc .

having a perverted mind विपरीतचित्त mfn 13b .

विपरीतचेतस् mfn R विपरीत बुद्धि mfn Pañcat, विपरीतबोध

mfn H विपरीतमाते mfn Yājñ ~~hain~~ having mind and

actions p. विपर्यस्तमनश्चेष्ट mfn 13cch .

pervertedly

मिथु

ind RV (Padap and Prāt)

Br, Kāth .

perverting truth

सत्यध्वत्

न .

pervverting the sense of words

दुर्लभम्

(exception-

ally n BhP 7.15.12, g अर्ध-योदि) Nyāyas 1.51ff, Sarvad.

pestilence n

मारी

AVParis', Kathās, Pur

(also personified as the goddess of death and identified

with Yurgā)

मारी

AVParis', Kathās, Pur

मारिका

BhP, मारि

f L

(personified as the god of death)

मारकः

Śamk

मारः

VarBrS, AVParis'

लोक्षणम्

L प्रतीनापः L .

a pestilence causing great mortality महामारी

pestle n मुसलः, मुसलम् AV, etc मुस्रम् L

क्षौत्त m (omn on "n 2.94 क्षौत्त m L अयोग्रम्,

अयोग्रकम् L अयोनि m L गोकीलः, गोकीलः

L निशादापुत्रः (?) L .

the iron head of a pestle शिखः L mortar and n.

औदुम्बरी

m du aitr 1.4.10 a p. and mortar

मुसलौदुम्बरी

n sg n 3. 88

, कनस्पती

m du 1.28.6

(esp.) a wooden p. used for cleaning rice मुसलः, मुसलम्

AV, etc .

pet n लालितकः

Rajat .

petal (regarded as the plume of a tree or flower)

पत्रम् Kātyāṇ, n, h, etc पत्रः Pāket (ifc f

आ, ई) पलाशम् SBr, GrSBr, h, etc .

a folded petal कलकपाटः a kind of brick named af-

ter a lotus- p. पुष्करपर्णम् AV, SBr, etc a lotus p.

पुष्करपर्णम् AV, SBr, etc the p. of a blue lotus

इन्दीवरदलम्, इन्दीवारदलम्, इन्दिवरदलम् hartr .

having a thousand petals सहस्रदल mfn Pāncar hav-

ing 32 p. द्वात्रिंशत्पत्र mfn Vris p having 12 p. द्वादशपत्र

mn Krisop produced from p. दत्तज

mn = Sch .

petalant adj सदामर्ष

ITW .

petiole n पर्णनालः Samk .

petition vb समभ्यर्थ समभ्यर्थयते

पुद् caus चोदयति rarely चोदयते Laty 2.9.

15, Mn, MBh, etc .

petition n शाचना P, Kālid, etc याचि f

याचिका Kās on an 3.3.110 मन्मज् n .

any petition शाचना , etc at the p. of any

one प्रार्थनया ind p. ~~प्रार्थनया~~ for प्रार्थनम् (loc

or comp) प्रार्थना Sh. Kāv, etc a p. of complaint

अभियोगपत्रम्.

petitioner n याचकः Yājñ, Wh, etc याचनकः

in, Wh, Mariv, याचितृ m Gobh, L सम्भ्यर्थायितृ

Kum अर्थिन् m Mn 11.1 , etc कर्षटः L .

petitioning adj सम्भ्यर्थायितृ Kum .

petroleum पृथिवीपार्लतकः, पृथिवीपार्लतकम् L

शिलाजम् MW .

Petrospermum suberifolium मुचिलिन्दः, मुचुकुन्दः

L .

petticoat n चोटिका, चोटी

L पटवस्त्रः

L चोटीः L .

a kind of petticoat शारः as, cān, शारकः,

शारकम् Kāv, Kathās, etc शारिका वियव ,

शारि f Saadhā, शारि h, Kāv, etc , नीवि

f VS, AV, ŚBr, h, etc a short p. चाण्डालकम् ŚBr 5.

2.1.8, KātyŚr 14.5.3 , अर्धोरुकम् as, Rajat , (worn

by dancing girls etc) चालकः, चलनकम् ŚBr 5.2.1

8, Say, KātyŚr 14.5.3, Sch चलनी Waris 8.257 silk

v. कौशिकम्

Pāṇ 4.2.42, Mn, Yājñ, MBh, etc a think p.

कुम्भिका

(Pāṇ 3.3.105) L .

petty prince

राजकः

RV, Hariv .

power n फलम्

Mn 7.96, 10.113, 11, Yājñ, etc.

without the letter pha विफ

mīn TāṇḍBr without

the sound p. विफ mīn TāṇḍBr .

phallus n लिङ्गम् (once लिङ्गः KrisUp, ifc ३ अ,

only in लिङ्गलिङ्गः) MBh, R, etc..

a great phallus महालिङ्गम् Rājat having a small

model of the p. of Śiva in a casket suspended round the

neck लिङ्गनात् mfn (represented in the form of a v.

(said of Śiva) लिङ्गमूर्ति mfn at the pedestal of a

Śiva p. लिङ्गचेष्टा mfn a p. worshipper लिङ्गार्चनः

RV worship of the p. of Śiva लिङ्गार्चनम्

phantasm of the imagination मनोरथस्मृष्टि f .

phantom n आभासः , प्रतिच्छाया Hariv,

Samk, प्रतिच्छायिका Haish अपच्छाया , माया

IV, etc उपाधि m Prab, Bhāshān, Sāh etc विकृति

f Kathās.

a kind of phantom संघट्टनः Hariv looking like a

p. कृत्यारूप mfn SBr 4 p. deer मायामृगः R a p. of

a man इन्द्रजालपुरुषः as a p. produced by magical art

रुद्धाभिरङ्कारः Jatakam p. shapes रूपाणि n pl VS,

SBr .

Pharnaceum mollugo प्राणघ्नी L .

pharmacology n कृ-पोपनिषद् f Car 1.4 .

pharmacy n कल्पः Car .

the top of the pharynx

मुखजाहम् = कर्णोद्वे

a kind of phaseolus

कुतमाषम् L राजमाष

मार्जीरगन्धा, मार्जीरगन्धिका

L .

haseolus Aconitifolius तनमुद्रः L तनमुद्रा

वलीमुद्रः L कुमीलकः L मकुपः, मकुपः

L मकुपक

Phasianus gallus कुलालः L कुलालकुकुटः VarBrS

कुम्भकारः, कुम्भकारकुकुटः L कुम्भकरचनः,

कुम्भकरचरः L पुष्पशकुनः (v.l.) .

a wild cock (Phasianus gallus) कुलालः L

कुम्भकारः, कुम्भकारः, कुम्भकारः

L a

wild fowl (P. gallus) कुम्भकारः, कुम्भकारकुम्भकारः

L .

Phasaelous lobatus

हरितः

L .

Phaseolus mungo (both plant and its beans) मुद्रः.

S, etc पचेत्तिमः (L) प्राघनः L प्रयिनः L

भुक्तिप्रदः L भूफलः L माधनः mf-L

रसोत्तमः L त्रेभ्यः L वर्णाहः L वनारसुतः

L तलाटः L जाजिभोजनः L वासन्तः

सुफलः (only) सूपश्रीलः L सौख्यदायकः

L हरि m L हरित् m L हरितः L हरिनामन्

m L हरिमुद्रः L .

a black kind of bean of the kind of Phaseolus mungo

(रिन्तः) a black kind of P. mungo सिम्बिकः L ,

प्रवरः L consisting of P. radiatus and P. mungo

माधमुद्रामय mf(ई)n Heat a kind of bean similar to

P. mungo पच्येतिमः (L) a yellow kind of P. mungo

शारदः L , जयः L , पीतमुद्रः , प्रवेतः

L .

Phaseolus radiatus (in later times, a valued kind

of pulse having seeds marked with black and grey spots)

माषः (माषम् १ अर्धमादि) , ग्रामज निरुपावी

L चक्षुःशिरः L पितृभोजनः T पित्र्यः L

पुरीषमः L तालिन् m L बीजवरः L मदनः

(ifc f आ) मलदः L महानृषः L मांसतः

L मूर्खः L वृषाकरः L वृष्यः L

सूक्ष्मः L .

' best of grain ' (Phaseolus radiatus) बीजवरः L

' grain-chief ' P. radiatus धान्यवीरः L .

Phaseolus trilobus क्षुद्रसहा car (v.l. क्षुद्रस-

महा) Susr, क्षुद्रसहा L मुद्रपणी Bhor

कुर्बनिकः L कोशिका L रिङ्गणी L

काजा (only) वनमुद्रः L वनमुद्रा

वनोद्भवा L वारकः L वनगुपत्रः L

शिम्विपर्णिका, शिम्विपर्णी, शिम्वो

L शूपपर्णी

L सिंहपर्णिका

L

सिंहो

≠

शूपपर्णी

L सूर्यपर्णी

shpr

हस्ता

L

.

Phaseolus trilobus ait आरव्यमुद्गा f L P. trilobus

(a kind of bean) सहस्त्रा L a kind of bean (P.

trilobus) कोशिका L a kind of wild kidney bean (P.

trilobus) कुलीनकः L the plant P. trilobus ककपर्णी

shpr ,

अमृतः

Ait ,

कामोदी

L

the wild bean P.

trilobus

काकमुद्गा

L .

a kind of pheasant

गुन्द्रातः L, जीवजीव L

जीवजीवः

n 12.66, Bh 3.12f, Hariv 12685, arBrS,

BrahmaP, जीवजीवः L जीवजीवः Bh 3, Hariv

6957, Lalit, Gusr, Ād, MarkP, जीवजीवः Bh 5.4850,

विषदर्शनमृत्युः L, विषमृत्यु m L relating to a p.

कार्केण

mf(ई)n Pan 4.2.1/5, gana शुद्धिकादि .

phenomenon n प्रपञ्चः

Vcar अभिमा

RV 2.42.

उत्पातः निपुष्

f Rajat आश्चर्यविपुष्

any outward phenomenon रूपम्

(ifc f आ rarely

ई) (often रूपाणि n pl) P , etc any ~~xxxx~~ unus-ual p. केतुm AdbhBr, In 1.38, VarBrS, Bh⁷, etc acommon p. प्रायदर्शनम् Pān 2.3.23, Vārtt natural p. consid-ered as bodine evil उपतिङ्गम् L an ordinary p. प्रायदर्शनम्Pān 2.3.23, Vārtt a particular p. in the sky आदित्यकोलक.

ApGr. Sch , द्विवक्त्रः Bh , वज्रकम् L , शून्यम् L.

philologist n शाब्दः

Prāt पदवेदिन

m Kuttanīm .

philology n शाब्दविद्या Paś, Śiś~~xx~~ शाब्दविद्याशास्त्रम्

Buddh शाब्दस्मृति f Vam 3.1.4 .

philosopher n तार्किकः.

Āthāsamar, edāntas

etc तर्कविद् m Balar 3.1. $\frac{11}{12}$ अवधूत mfn

BhF, Rajat ब्रह्मनिद् उदासिन् m उदासीनः.

सहितः Bh, Kāv, etc परमार्थनिद् m भट्टः.

तात्पर्यपति m Sarvad, Un, Sch, etc विशेषविद्वन्

m V .

a kind of philosopher's stone (supposed to turn over

everything it touches to gold) स्वर्शमणि m L स्वर्शोपलः.

Satr ' p.'s guard ' तार्किकरक्षा Sarvad 5.1.10 the p.'s

acquainted with the arsanas or philosophical system

दार्शनिक mf(ई)n L a class of p. writings

उपनिषद् f connected with the arsanas p. systems

दार्शनिक mf(ई)n L knowledge obtained by p. inquiry

तर्कशास्त्रम् Bādar 2.1. $\frac{11}{12}$ a p. system तर्कम् Heat 1.7

दर्शनम् Bāh 12.11045f, BāhP, etc , (esp. the Nyāya

system, but applicable also to any of the six Bārsana,)

तर्कः Bāh 2.7f, Prab, Yop, Caran, Madhus p. treat-

ise तर्कविज्ञान Bāh 13.2195, Prab, तर्कशास्त्रम् Bāh 12.

967f, Nariv 1506, Prab together with the n. systems

तार्किकम् mfn 2.11.35 .

philosophy n तार्किकत्वम् Prasannar 1. $\frac{17}{18}$

इन्द्रियासंगः in विज्ञा RV, etc . अभिधर्मः

the doctms of Buddhist philosophy अभिधर्मः an

orthodox system of p. सत्तर्कः Cat the Saiva p.

शैवदर्शनम् RTL 99 .

phimosi n परिवृत्ति f Susr, परिवर्तिका

परिवर्तिका Susr .

phlegm n I कफः

(as one of the three

humors of the body) कफः Susr श्लेष्मन् m MBh,

Yājñ, Susr, MBh, etc श्लेष्मकः L .

II क्लेदनः L खेटः L खेटः Car 4.4

घनः L निद्रासंजननम् L नलहन् mf (घ्नो)

n L (V.L. वलवत्) (regarded as the cause of taste to

the tongue) रसनः SarngS लम्बनः L

कोनाशनः L शिङ्गाणकः, शिङ्गाणकम् L

शिङ्गाणिक, शिङ्गाणिका संधातः (rarely संधातम्

ifc f आ) L स्नेहम् m L स्येदु m RV .

abounding with phlegm स्नेहम् mf(आ) n Susr, Car

etc. arising from p. कफज mfn Susr , कफसम्भव

mfn Susr ' a ball of p. ' स्नेहपिण्डम् Lalit 16.67,

पक्वपिण्ड ' bamboo p. ' लंठकम् L bec min. p.

क्षेप्यभव mfn Susr belonging to p. क्षेप्यिक mf (ई

or आ) n (Pāṇ 5.1.38, Vartt 1, Pat) Susr, VarBrS, etc

caused by p. (said of a disease) क्षेप्यकृत mfn VarBrS

corrupted by p. क्षेप्याविदग्ध, क्षेप्यदुष्ट m n Susr decrease

of p. क्षेप्यक्षयः Susr destroying p. क्षेप्यविनाशकृत mfn Hasy,

क्षेप्यहर mfn Kāv, Susr, क्षेप्यान्तक mfn Hasy dimin-

ishing p. क्षेप्यिक mf (ई or आ) n (Pāṇ 5.1.38, Vartt

1, Pat) Susr, VarBrS, etc discharging p. क्षेप्यत्यागः

VarBrS a dream caused through p. आङ्गुलीकिकः L

exciting p. कफवर्धक mfn, कफवर्धन mfn a fever

caused by p. श्लेष्मज्वरः Cat increase of p. श्लेष्मवृद्धि

f Susr increasing p. कफवर्धन mfn, कफवर्धक mfn

a kind of p. क्लेदनः L obstructing the p. कफविरोधिन्

mfn कफवैरिन् m L one in whom p. and wind prevail

कफवातिक mfn a partic. disease of the p. मुखमाधुर्यम्

SārṅgS 'p. and bile' श्लेष्मपित्तम् 'hpr p. the stomach

क्षेदकः 'p. origin' श्लेष्मज्वरनिदानम् the p. secr-

eted in the head श्लेष्मिकफः SārṅgS proceeding from p.

श्लेष्मज mfn Susr produced by p. श्लेष्मभव mfn Susr,

कफज mfn Susr produced from p. श्लेष्मज mfn Susr

producing bile and p. पित्तश्लेष्मल mfn Car producing p.

श्लेष्मिक mf (ई or आ) n (Pan 5.1.38, Vartt 1, Pat)

Susr, VarBrS, etc , कफकार mfn , कफद mfn

a receptacle of p. श्लेष्मागारम् Shartr relating to p.

श्लेष्मिक mf (ई or आ) n (Pan 5.1.38, Vartt 1, Pat)

Susr, VarBrS, etc removing p. कफघ्न mf (ई) n Susr.

कफनाशन mfn , कफहर , कफहन् mfn Susr ,

(Cordia latifolia) श्लेष्महः L , श्लेष्मघ्न mfn L ,

श्लेष्महर mfn Hāv, Susr ' seat of p. ' (the lungs)

श्लेष्मभुगी m du Car suffering from p. श्लेष्मातुर

mf (आ) n Hasy vitiated by p. श्लेष्मदुष्ट mfn Susr ,

श्लेष्मविदध mfn Susr .

phlegmatic adj कफल

Susr, कफिन्

कफलमक Susr कफप्रायः Susr श्लेष्मल f(आ)

Susr, Car, etc श्लेष्मण SBr श्लेष्मिक f(इ or

आ) (Pan 5.1.30, Vārtt 1, Pat) Susr, VarBrS, etc

मन्द f(आ) MBh, Kāv, etc .

a parttic disease of the phlegmatic humour मुखलेपः

SarnGS the p. humour (one of the three humours of the

body) श्लेष्मन् m SBr, Tājñ, Susr, etc कफ

, श्लेष्मधातु m , श्लेष्मोजस n श्लेष्मकः L ,

निद्रासंजननम् L, तलासः ¹ Susr, तलित् m L,

तम्बनः L, सौम्यधातु m Susr, स्नेहम् m L,

वेगनाशनः L the p. humor of the body खेटः Car L.L

Thlonis ceylanica देवद्रोणी L.

कुम्भि
the plant Thlonis ceylanica ~~कुम्भि~~ f ¹ द्रोणपुष्पी

(commonly "rona-pushpi") कुरुम्बा, कुरुम्बिका L.

Phlomis esculenta स्वरपर्णिनी Bhpr 5.3.297, स्वरपत्री

L गोजिह्वा L .

Phlomis zeylanica फलेपुष्पा Bhpr द्रोणपुष्पी

Bhpr वृक्षसारकः L (prob) सुपुष्पा # सुपुष्पी

(only L) .

Phoenix paludosa हिन्तालः. Pariv, Vās, Jātakan

गर्भसावित्रं m L द्विधात्कृत्यः L पूगरोटः, पूगवोटः

(?) L लत्कपत्रः L बहुकण्ठकः m n L बृहत्तालः

हिन्तालः L बृहद्दलः L भीषणः L

सिरापत्रः L स्थिरपत्रः L स्थिरांष्ट्रिपः, स्थिरांष्ट्रिपः

L स्थूलतालः L हिमहासकः L .

the fruit of the marshy date tree (Phoenix paludosa)

किरिटि n L .

Phoenix sylvestris स्वर्जूरः

TS 2.4.9.2, Kath,

h, etc स्वर्जुरी

arBrS, Kathas 61 दुष्प्रधाषि,

L दुष्प्रधाषि mf (ई) n h, र स्वस्वन्धा L

दुरलहा L दृढकण्ठका L मधुदीरः L मधुदीरकः

महारसः L हयप्रिया L .

coming from Phoenix sylvestris स्वर्जूर nfn In 11

96, ch made of . sylvestris स्वर्जूर nfn (fr स्वर्ज)

n 11.96, ch the fruit of . sylvestris स्वर्जूरम्

phosphorescence पिशाचात्मकः par .

phrase n तिङ्मुबन्तचयः Gal वाच् f n, ph,

etc ,

any compendious phrase उक्तोपसंहारः an articulate

significant p. अभिव्याहारः in अभिव्याहरणम् form on in .

by phrases पयोचशः ind AsvDr .

phthisical adj यक्षिम्न् MW बलसिन् AV

a phthisical cough क्षयकासः car 6.20 .

phthisis बलसिः VS, AV .

phthisis pulmonatis क्षयः (Pāṇ 6.1.201) Susr,

Heat .

Phyllanthus emblica तमका for तमः (Pon)

7.3.74, Kās) L तमका, तमाली- for, तमालिनी,

तमालिका L

L.

Phyllanthus niruri अकरा मदोदको पडशा

भूम्यामलकी, L. भूम्यामली L., दृढपादो L.

the plant Phyllanthus niruri अक्षिपादा L.

Physalis flexuosa गन्धपत्रिका गन्धपत्नी .

Physalis flexuosa तुरगगन्धा, तुरगो, तुरङ्गो

तुरङ्गगन्धा Susr 6.41 & LC तरदा Ther. 10r

अधकन्दः L कम्बुका L कामप्रियकरी L

काम्बुका L कम्बुकापठा L काका L ग्रामरोहकः

L पलाशपर्णी L पीतरा L पुण्या L पुष्पि L

पुष्पिदा L प्रियंकरी L बतदा L बत्या

वक्त्रा (only L) वराहकर्णी L वराहपत्नी

L वराहिका वाजिनो L वातघ्नो L

वराहकर्णी, वराहपत्नी L शतकुम्भा W श्यामला

हृद्यगन्धा L (v.l.) हृद्यगन्धा हृद्यप्रिया L

हृद्या, हृयो L .

the plant Physalis flexuosa अश्वगन्धा Eur. Co

on KatySr, अश्वारोहा L , अवरोहिता L ,

अश्वारोहकः, अश्वारोहिता , वाजिगन्धा L ,

कामरूपिणी L .

physic (a person) vb उपचर्, उपचरति

Susr,

Pāncat उपचर्, उपचरति

Susr .

to attend on a physic

उपपद्

caus उपपादयति

Susr 1.56.20, Car .

physician (accounted a mixed caste) n I वैद्यः

MBh, Kav, etc आयुर्वेदिकः L आयुर्वेदिन् m

आयुर्वेददृश् m वैद्यकः Śringar चिकित्सक

mfn ŚBr 11 (ifc) In 3f, 9, Yājñ 1.162, MBh, Śusr, etc

भिषज् m RV, etc भिषाग्निद् m Car .

II अगदंकारः Kaish ओषधिपति m जायु

m Un 1. $\frac{1}{2}$ दोषजः L नरेन्द्रः Paś प्राणपति

m Car रसजः R रसदः MBh जैवदः L

रोगजः Gal रोगशान्तकः L रोगहन् m रोगहारिन्

m L रोगहन् m Rājat रोगान्तकः नठरः वार्तिकः

L विधि m L हः (only L) .

a bad physician कुवेद्यः Susr, Subh the con-
dition of a p.

भिषक्लम् day divine p. देवाधिकेत्सकः

a good p. सद्देद्यः Kāv an inferior p. भिषक्पाशः

on ' knowing remedies ' (a p.) भिषक्विद् m Car the

mother of a p. वेद्यमातृ f nickname of a p. व्याधिसन्धु

m Hasy , व्याधिवर्धकः Kautukar the p. of the gods

ध. वन्तरि m Hasy, Hariv, Susr, Par, Rājat 7.1392 a p.

to a king प्राणाचार्यः Vagbh the state of a p. भिषक्त्वम्

Say thinking one's self a p. वैद्यमानिन् m'n Car the

wife of a p. वैद्यो Pan 6.4.150, Sch .

' best of physicians ' (Asvins) भिषक्वरो m du

Var 'the best p. ' भिषक्त्वमौ m du B, A, PhP Lord of n.

वैद्यनाथः Kav .

to become a physician वैद्याय Tom वैद्यायते

Kulārṇ to be p. to any one भिषज्य Tom भिषज्यति

(dat) Balar .

physicking n उपचारः Susr, Pāncat, Vikr

उपक्रमः Susr, etc कर्मन् n Car .

pick vb लिख् cl 6 (bhāṭup 18.72) लिखति

(rarely लिखते) VarBrh, Vi स्कु cl 5.9

स्कृनोति, स्कृनुते, स्कृनाति, स्कृनीते ग्रह cl 9

गृह्णाति, गृह्णाति, गृह्णीते Hariv 5238, Sak 4.6 .

to pick up समुल्लप्, समुल्लप्ति स्वर, Nātyār,

(a coin) समुद्धृ, समुद्धरति, समुद्धरते

Hit , (as ruit

from the ground) अभ्युपादा

Wh 12.672 to p. out

विचि विचिनोति, विचिनुते

Wh, for, Wh , निधृ

caus

निधारयति

Pan 2.3.42, 3ch

to p. out a person (for a k

boon)

वृ

cl 5,9

वृणोति, वृणुते, वृणाति, वृणीते

Rajet 3.42

to p. up a gurrel

कलहम् विधा.

pickaxe n स्वहस्तिका Pañcat .

to be picked ग्राह्य mfn P 4.43.29 to be n. out

द्वय उच्चैः
~~उच्चैः~~ / mfn Pat to be n. up ~~उच्चैः~~ / mfn Kāś .

one who picks out (a few good) grains (to make a

person think the rest is equally good) नीजोल्क _९ m

In 9.291 .

picking adj ग्राहिन् Sāh 2.⁵/₆ .

fit for picking निष्कोषणक Pañc .

cleaning ears and picking up grains शिकाउका m

du , शिकाउका Mn, Yajñ, BhP p. out शिकाउका inc

Gobh p. the teeth दन्तशेकवन्म Ap p. up from the

ground उच्चमः Sak 139.5 .

a kind of pickle साधिका साधिका MN .

pickles साधितम् W .

pickled adj साधित W.

pick-pocket n ग्रान्थिभेदः in 9.277, Yājñ 2.274,

ग्रान्थिभेदकः Jain, Sak 6 (v.l. for ग्रान्थिच्छेदकः),

ग्रान्थिच्छेदकः Sak 6. $\frac{1}{2}$, ग्रान्थिभेदः , ग्रान्थिमापकः

पिह्नाभः L.

picture vb वर्ण cl 10 (Whārup 35.83) वर्णयति

MBh, Kāv, etc कव cl 1 कवते W.

picture n I चित्र MBh, Hariv 4532 (सचित्र)

mfn = चित्रण R, Sak, etc (ifc f आ orth 64),

चित्राकृति f, चित्राकृति f, चित्रकमेन n R 7.

28.41, arBr, Kathās 6.50, n 3.64, Sch, चित्रलेखा

Gīt 10.15 — आलेख्यम्, Sak, Vikr, परिचयः

Kaus', KātyGr. — प्रतिभा Un, Hariv, Pagh (I 218.1, 241)

प्रतिमानम् L.

II अक्षरीकः Un, Vr — पटः Vājñ, Kād — प्रतिकयः

L — प्रतिनिधि m Kāv — प्रतिविम्बम् W —

प्रतियातना Pagh, 'is, Hear. प्रतिरूपकम् L — फलकम्

(फलकः & अर्थ-वादि ifc f आ) Brich 4. $\frac{3}{4}$,

चित्रफलकम् — विम्बः, विम्बम् (ifc f आ) P, Bh, Pāja

changed into a picture चित्रीकृत mfn Sak 6.21 fixed

on a p. आलोक्यमानम् mfn Pagh 3.15 ' a p. in the sky '

रवचित्रम् Kathās 49.142 p. on a wall चित्राभिनि f

aitrūp, Mricch, Kathās represented in a p. चित्रग

mf(उत्) Kathās 5.31, चित्रगत mf Bh 6.1662, चित्रन्यस्त

mf Bh 9.43, Kum 2.24, Vikr (v.1.), चित्रपटगत mf Hariv

Hariv 9987 the universe taken as a p. जगच्चित्रम् Sarvad

8.76 .

a row of pictures वीथि वीथि letterar (v.1. वीथिका)

वे

to be pictured वीथि

mfn Sāh .

~~XXXX~~

picture-gallery वीथिकः, वीथिकम्, वीथिका

Uttarar (v.l. वीथि), वीथि f, वीथी Uttarar

(v.l. वीथिका) .

picturing adj वर्णक र(इका) Rājat .

being pictured वर्णक Sāh .

Picus bengalensis कुराकू m L शतकृदु J.

a kind of ~~woodpecker~~ woodpecker (Picus bengalensis)

काष्ठकृदु, काष्ठकूदु Pāncat .

piebald adj पृष्णि

(Mn 4.52) RV, AV, Br,

śrS, MBh, पृषत f(अती) AV, VS, Br, GrśrS,

पृषितसु RV, (N. of a horse of Vāyu or the wind)

पृषद्वल्ल L.

having piebald horses

पृषद्वल्ल

RV.

piece n I ^ख खण्डम् (अथवादि) R, Susr, Kash,

etc, खण्डकः (अथवादि) Sūryas. Kathas 24.121,

खण्डिका ^ख खण्डम् 2, खण्डकः, खण्डकम्

(अथवादि) L शकः, शकम् TS, etc,

शकः, शकम् SBr, Srs. — शदः P. 2.61.14, Kash,

VarBrS, etc — शवः MBh, Kāv, etc .

II काण्डा Kaus — कादः Kad — परकम्,

परकः Kad — पिण्डः (rarely पिण्डम्) TS, SBr, etc

वृगलम् — विदलम् Gaut, Mārkr, Susr, etc

वृक्ष

Sulbas (v.l. ^{वृक्ष} ~~वृक्ष~~) -- शाकः, शाकम्

TS, Kāth, Br .

any piece of water सारिकराशि m collected onany particular p. of ground भौमिक mf(ई) n n 5.142a cold p. हिमपात (ifc fआ) Br having a p. शाकलिकmf(ई) n W a p. at a kind of draughts शारि mKād, (writte. शारि) a p. at backgammon शारि mPāncad , सारीः, शारी a p. belonging to anythingसौरा (ifc fआ) sh a p. broken of भिन्न valid

Kad p. by p. रवण्डा ind Bh, P, Susr, पविश ind

RV, सत्रधम ind Dr, Sra a p. cut out of a leaf

पत्रच्छेदभक्ति f Sak (Pi) 3. $\frac{63}{64}$ ($\frac{70}{71}$) a p. of any-

thing संस्तवः (ifc f आ) Bh, साधि m (excep-

tionally f) AtBr, Hariv, Naish, Sch a p. of cloth

पौरवण्डः Kathas L, पट्टिका Rajat, Kathas, Bh, ,

वासवण्डः, वासवण्डम Sarin a p. of flesh मांसमयीपेशी

Bh, मांसपेशी Gobh a p. of hemp शण्डकण्डः Haus a p.

of ice तुहिनशक्ति Rajat 3 a p. of land) is small

as a sesemum seed तिलोद्ग Rajat 1.38 a p. of silk

bound round the wrist on particular occasions (esp. on t

full moon of Śravana as a mark of respect or an amull and

preservative against misfortune or a symbol of mutual

रक्षा, रक्षी MW

dependence) a p. of skin चर्मकृति Tar 1.2.6.7,

चर्मखण्डम् Bhartr, चर्मन्तु Śusr 1.7.10, 5.5.2 a

p. of sacrificial cake पुरोडाशवृणम् ŚBr a p. of

Udambara wood औदुम्बरम् ParGr ~~xxxxxxxxxxxx~~ a p. of

water पयोराशि m Sarnap, तर्कजयः I, परिवापु

L, परिक्लपः L, वारिचलरः a p. of wood खण्डिका

? NBD, भसद f L a p. split off दकम (दकः L)

Susr 5.3.22, 6.5.4, 'is 4.44 (ifc f आ) Naish 7.31 a p.

to be represented प्रयोगः Valid, Prab a p. torn off

दकम (दकः L) Susr 5.3.22, 6.5.4, 'is 4.44 (ifc

f आ) Naish 7.31 a p. torn off from a garment चकचिरा

ajat 4.216 the principal p. वरङ्गम् VarBrS relating to

a p. शाकक mfn NW a small p. पिशितम् AV 6.27.1

a small p. of anything पारी Mala a small p. of gold

हिरण्यशकलः ३३२, हिरण्यकुण्डलम् Kath, Anup a small p

of wood दन्तपवनम् Car 1.5, Susr 1.24, दन्तकाष्ठ a

small p. of wood shaped like a barley-corn and about a

span long (it was struck with a stick or bat in a kind of

game, like tip-cat, played by boys) वीरम् (only in

sidh) or 'वीर' १.5050 (३३३) etc .

the act of breaking in pieces शकलीकरणम् W,

शकलीकृते f Harav bitten to p. परिदष्ट mfn

शकलीकरणम्

braking in p. शकलीकरणम् Balar, परिभवेन मृदुः break-

in- to p. परिभग्नभङ्गः broken in p. शकतीकृत mfn

Indh, Kav, etc, परिकल्पित mfn (with स्वपुडशट्),

शकतीभूत mfn Indh broken into p. शकलित mfn

Hear, Sis, Balar broken to p. व्यवदीर्घ mfn R by p.

स्वपुडशट् ind Indh, T, Susr consisting of a hundred p.

शतस्वपुडशट् mf (इ) n, शतस्वपुड mfn rich con- is-

ting of p. स्वादिन mfn w, स्वपुडमय mfn w, cut in

p. परिकल्पित mfn (with स्वपुडशट्), शकतीकृत mfn Indh,

Kav, etc 'cutting (his foes) to p. with an axe' (siva)

Vishnu) स्न० उपरशु m cutting off p. प्राच्छिद् mfn VS

cutting to p. प्राच्छिद् mfn VS , विदानम् ser , पारनम्

VBh, Kav, etc , परिवर्तन mfn VBh cut to p. संवृत्त

mfn VBh dashed to p. सम्भाषित mfn VBh dashing to p.

संताडनम् SarngP diving into small p. प्रच्छेदनम्

PhadvBr fallen to p. विद्यवस्त mfn VBh, Kav, etc ,

विच्युत mfn R falling to p. सनिराश mfn IV, सनी

mfn Pan 4.2.74, Vartt 1, Pat going in p. प्रतिहारः

AitBr grinding to p. विनिष्पन्नः VBh ' having a hundred)

p. ' (gold) शतखण्डम् L having in p. शकलीकरणम्

Balar, शकलीकरणम् in p. खण्डशः ind ॥h, R, Susr,

संक्षम ind ॥r, ॥r in small p. लवशः ind ॥n,

॥h, लवशः R into a hundred p. शतधा ind ॥r,

Up, etc made of two p. of wood by the attrition of which

sacred fire is kindled आरण्य mfn reducing to p.

खण्डन mfn ifc ॥t striking to p. शकलीकरणम्

॥r
Sarnap .

to break into pieces शकलीकरणम् Nom शकलीकरणम्

hear, शकला क शकलाकरोति g कुरीदि to break to

p. विभञ्ज विभनक्ति I, VarBr3, etc to carve (eat)

into small p. प्रकुट (only ind प्रकुटय) Wh to ~~break~~

cause to fall to p. विव्यु caus विव्यावयति PañcavBr to

cause to go to p. निर्वृक्ष caus निर्वृक्षति 'cr to crush

to p. सम्मृद् Wh, सम्मथ (only pass सम्मथते)

Wh to cut in p. कृत cl 6 कृन्तति ep. also कृन्ते

cl 1 कर्तति EV, AV, AitBr, Wh, etc caus कर्तयति

Pāncat to cut (meat) into small p. प्रकुट (only)

ind प्रकुटय-) MBh to cut to p. प्रकुत- प्रकुन्तति

(ep. also प्रकर्तति) AV, MBh, संकृत- SBr, संतक्ष-

संतक्षति (rarely संतक्षते) MBh, परिच्छिद्-

SBr, Laty, MBh, etc to dash to p. निमृद्- निमृदनाति
निमृद्- निमृदयति

Ap'r to fall to p. निमित्- निमित्तिरति SBr, संविज-

संविजते Ap'r, संज- cl 1 (Phatup 18.15) स्तसते

(m c and ep. also स्तसति) TBr together with the gold

p. सहैभक्- min Kathas to go to p. हेतु- cl 1 हेतु-

Phatup 8.35 to rub to p. निर्जृ- caus निर्जिरयति MBh,

परिदृष्ट् परिचर्षति

Hariv to tear in p. विह

विहरति

(rarely ā) DV to trample to p. सम्प्रगृह्

h .

pierce vb I व्यध् cl 4 (Athap 26.72) विध्यति

(ep. also विध्यते) IV, etc, व्यध् caus

व्यध्यति (ep. also वेध्यति) Ibh, Susr, (into)

निव्यध् निविध्यति IV, Ibh, etc, प्रव्यध् प्रविध्यति

Ibh, Susr, (through) अनुव्यध् cl 4 अनुविध्यति, ~~through~~

through) अतिव्यध् RV, AV, (through) अधिनिव्यध्

AV 8.6.24 (through) निव्यध् निविध्यति (ep. also

निविध्यते) RV, Ibh, (through) निव्यध् निविध्यति

RV, Ibh, etc, (with arrows) अपव्यध् Ibh, (with)

परिग्राह्य परिग्राह्यति (instr) Bh, (through)

विग्राह्य विग्राह्यति vs, आग्राह्य आग्राह्यति,

(continuously) विग्राह्य सविग्राह्यति Bh, निस्तुद

निस्तुदति Car, Śusr, विस्तुद विस्तुदति, विस्तुदते

RE, etc, प्रस्तुद प्रस्तुदति Bh, Hariv, BhP,

निस्तुद निस्तुदति, निस्तुदते (निस्तुदते

RV 1.58.1) HT, AV — निस्तुद निस्तुदति, निस्तुदते

अतिग्राह्य AV, (through) अतिग्राह्य AV,

उपग्राह्य उपग्राह्यति TS 6.3.9.3, विस्तुद विस्तुदति

वितृन्ते AV, Kathlp, caus वितृयति Sankh'r,

(as the ears) आतृद् आतृणन्ति Vir, तृद्

cl 7 RV, Hariv, Bhāṭṭ — परिणृद् परिणृयति 'usr,

श्नथ cl 1 (Chātup 19.37) श्नथति RV, श्नथ

caus श्नथयति, श्नथयते RV, (through)

शान्धय B 10.138.5 — (with an arrow etc) निरवन-

निरवनति Bh, , etc, (said of an arrow) र्वन्

cl 1 र्वनति Bhartr (v.1.) — निर्भिद् निर्भिन्नति

RV, etc, साम्भिद् साम्भिन्नति, साम्भिन्ते

Br, etc, विभिद् विभिनत्ति, विभिन्ते

Br, MarkP, विनिभिद् (only ind p. विनिभिद्य) Sh,

Hariv, अविभिद् RV, AV, TS, Br, भिद् cl 7

(Dhātup 19.2) भिनत्ति, भिन्ते cl 1 भेदति (Br)

RV, etc, उद्भिद् उद्भिन्नत्ति Vedāntas, Br, प्रतिभिद्

प्रतिभिन्नत्ति Sh, प्राभिद् प्राभिनत्ति RV, etc

— प्राच्छिद् प्राच्छिनत्ति, प्राच्छिन्ते AV, etc,

संछिद् संछिनत्ति, संछिन्ते AV, etc, छिद् cl 7

छिनत्ति, छिन्ते

(cl 9 Divyāv 27) RV, AV, VS, etc.

II (alone) अनुनिक्ष AV — दुष RV 10.

155.2 — उपार्ष उपर्षति, उपर्षति (SBr 5)

AV 9.8.14, 15.16, (SBr 5) — ऋ caus अर्पयति

AV — निक्ष cl 1 निक्षति AV — नितन नितनाति

नितनुते

RV — पट पटति ७ पटते १०, Yājñ,

Wh, etc — प्रस्फुट caus प्रस्फोटयति Hariv, Kathās —

विगाह विगाहते (op. also विगाहति) AV —

विनिक्ष विनिक्षति RV, AV — व्युष् व्युष्णाते PV —

संयुत

≠ SBr .

III कर्ण cl 10 कर्णयति thatur 35.71- इट

cl 1 इरति — श्वभ्र cl 10 श्वभ्रयति (only thatur

32.79) .

to cause to pierce व्यध caus व्यधयति, व्यधयति

(ep. also वेधयति) AitAr .

pierced adj I विद्ध A, etc, निविद्ध P

आविद्ध TS, Bṛgh, वेधित , विद्ध ,

अनुविद्ध , अपविद्ध , प्रतिविद्ध MBh, ,

व्यपविद्ध MBh, व्यतिविद्ध (B) — आतृण

TS 5, Bṛ, Kaus, आतृण - वितृण Bṛ, वितृण

MBh — रूयित RV — श्रूयित RV — हलीर्ण —

निभिन्न , विनिभिन्न MBh, Bṛ, Bṛ, अभिन्न ,

अभिन्न MBh 6.1774 , प्रातिभिन्न , प्राभिन्न

MBh, Kāv, etc, भिन्न RV, etc .

II कृश L — काल f(आ) Comm on Pan 2.

3.20, Nit, Pancet, hartr 1.5 — क्षुण्ण 1.618, riceh

sh, MarkP — छिद्र f(आ) Kātyā'r 1.618, B 1.73.2, Cusr 5.

1.43 — प्रोत MBh, Kāv, etc — लून Ragh — संवृत्त

MBh — सँदलित Thurtas — सुषिर f(आ) Pl, etc

स्यूत MW .

completely pierced सामुक्लिर्ण each having the body

p. through निर्मिततनु MW having the ears p. विद्वकर्ण

f(इ) , आविद्वकर्ण one who has his body p.

विभिन्नाङ्ग

B. one whose breast is p. (by arrows)

मथितोरस

Hariv (v.l. व्यथितोरस) p. again

पुनर्निर्दिष्ट

Kath p. by arrow विपुलाङ्ग ,

द्विद्विप्रात

Each p. by the point (o f an arrow or of

a lance) अथर्वी

IV 1.142,10

p. from a distance

दूरभिन्न

W p. in the vital organs भिन्नमर्मनNW p. obliquely (a view in bleeding by an unskilful

operator) त्रियम्बिद्ध

Susr 3.8.17

p. through अतिविद्ध

प्रक्षुण्ण

Pancat ,

संदर्भित

Phurtas p. through and

through दि न्नाभिन्ना p. through the heart मिन्नाहृदय

Each p. with a hundred holes शतवितृष्ण 3Br p. with

a thousand holes सहस्रातृष्ण Kaus' well p. सुप्रतिविद्ध

L, (as a vein) सुविद्ध 3usr ' whose body is n. '

(wounded) भिन्नादेह 3M (a draught ox) whose nose is

not p. निरयूतनासिक 3auch .

to be pierced वेद्य VarBrS, Kathās, etc,

3usr , व्यद्य 3M , (as a mark) विद्य MarkP,

(as a vein) वेद्यव्य 3usr , (on) व्याद्य , अवेद्य

भेद्यः , भेद्यः , सम्भेद्यः , Sarasy .

वैधनीयः
capable of being pierced ~~सम्भेद्यः~~ / hard to

दुःखलब्धः

p. वैधनीयः / Bālar 4.11 not to be p. अवैद्यः / Vāthas.

अविद्यः MBh , अभेद्यः .

having pierced अवैद्यः ind p.

piercer n वेद्यकः h, P, शनयित् m P.

' one who pierces ' (a hunter) व्याधः n, h,

etc , (a mark) वेद्य mfri MBh .

' hair piercer ' (a comb) वेणवेद्यनि .

piercing adj I वेधिन् Wh, P, विध (i c)

नेवेधिक, निशाधिन् vs, व्यधन् Susr,

विशाधिन् AV, व्याधिन् vs, व्यध्वर AV

प्रतर्दन Vishn, (prob) सम्प्रवर्तन Wh, (v.1

सम्प्रमर्दन), (applied to the Tritsus) प्रतृद

AV 7.33.14 — श्रुथन् AV — नितोदिन् AV, AV — सूचिन्

W, विध ifc (Pan 3.2.61) Wh 7.4056 — निभादिन्

Kathās, भेदिन् Wh, Kay, etc, प्रभेदक (इका)

प्रभेदिन् Wh, (the head) (achins ' as hemiple-

gia)) अवभेदक, भेदन Bh, P, etc, भेदक

भेत्, भिद (ifc) Kav, Kathās, Sur. भिदुर

(ifc) Hear, विभेदिन, विभेदन Varāṇs .

II कठोर f(आ) Bh, Pañcat, etc — स्वेदन

Vir 11.37 — (arrow) दृवन् V 10.8 — पशुष f(आ)

Kathās — विदारण f(ई) Bh, P, etc .

any piercing instrument (esp. for piercing an

elephant's ears) वेदनी L easily p. लघुवेदिन

With heart p. मनःशब्द

Kum 2.22 ' making a p. noise '

(a species of chicken) कटु ववणः L , (... of an

(sura) भिदुरस्वनः Hariv p. a mark लक्ष्यवाधिन

p. from agar / as a missile दूरवाधिन L , (as a

weapon) दूरवाधिन L p. pain अर्षणी RV 9.8.13.16

21 p. the flesh मांसमेतु In 8.284 p. the mark

लक्ष्यवाधिन Vikr p. through अतिरक्षवाधिन VS, 8.14 p.

to the quick ममताडन f(आ) DNF very p. अतिस्वर

without p. आतृदस Ver inf (abl) (Pan 3.4.17) with

purposing to pierce विविधितुम्

piercing in I वेधनम् ch, (the act of) (a

v in) व्यधनम् Susr, वेधः VarBrS, Rājāt, Sarvad,

व्यधः 'is' गीह् f Pan 6.4.2, ch, अनुवेधः,

अनुव्याधः, विधः L — निस्तोदः, निस्तोदनम् Susr

नितोदः Kātyār. गरीशनाशः PV — विभीदः ch, P,

etc, प्रभेदः Yājñ, MBh, Ragh, सम्भेदः Susr,

प्रतिभेदनम् , भेदः Kātyāy, Yājñ, h. Kāv, etc,

विच्छेदः Sāh, Kāv .

II अपिणम् AV 12.3.22 — किनिक्षणम् Vir 4.18 —

वेशी RV 7.18.7 (Sāy) — व्यथनम् Ipast —

त्रणनम् Bālar — सूया, सूयना L .

the act of piercing from a distance रभेदः L

capacity of p. वेधितम् an instrument or p. प्रतुदः

Susr p. a hundred शततुहम् ind (with gen) AV p.

anything in wrong direction or manner

अपवेधः

11

286 the n. of a hundred

शततडाः

m pl (with gen) 73

the n. of the ear

श्रुतिवेधः

L n. strongly

दृढवेधनम्

MBh 7.2635

p. the ear to receive ear-rings

कर्णवेधः

a desire to pierce

विभ्रिह्सा

(with acc or gen)

MBh, Kd .

piety n धर्मत्वम् " , धर्मनिबन्धः " भक्ति

f SvetUp, Bhag, Kav, Pur, etc — आस्तिवयम् — दाक्षिण्यम्

(with loc gen or ifc) Hariv, V, etc — वेदाख्या (instr)

RV 9.82.2 — शीलम् (शीलः) — अध्यादि ifc f आ)

in, etc. — तत्त्वम् n " — (in phil) सुखा

Tattvas — ^{१५}सौकुल्यम् RV .

accepting piety (as gods) अहतावनम् mf(अरी)n RV,

RV, 13, 18 fostering p. (said of gods) अहतावृद्धम्

13, 18 increasing p. (said of gods) अहतावृद्धम् mfn

RV, VS a man of p. and virtue धर्मक्षेत्रः one whose

wealth is p. अहतावसु (voc) mfn RV 8.101.5 perform

ing p. (as men) अहतावन nf (अरी) n RV, VS, TS,

VS putting on p. to conceal malice and evil designs

९९
वेडाउत्रतम .

pir n सूकरः RV, etc — वराहः, etc —

पङ्क्रीडः, पङ्क्रीडनकः L.

a domestic pig ग्रामकाकः^१, ग्रामकाडः^१ L p.'s

flesh वाराहम् (with मांस) shoes made of p.'s

leather वाराह (with उपानही m du) .

pie-dealer ^{११} सीकरिकः R, VarBr, Buddh .

pieon n I कपोतः RV, AV, ११, MBh, etc —

पारावतः (ifc fआ) MBh, Kav, etc, पारापतः

Kad, पारावत, पारततः L, पारावत .

II अरुणनेत्रः, अरुणकाचनः L — कण्ठीरवः
~~कण्ठीरवः~~

~~कण्ठीरवः~~, कण्ठीरवः, कलकण्ठः

L, कलध्वनि ~~कलध्वनिः~~ L, कलध्वनि m L

कलखवः L — कामिन् m L — कैकेदेवः L —

कौकुरिकः L — क्षणरामिन् m L — क्षीणवासिन्

m — गृहशायिन् m mpr — रवरप्रियः L — गृहनाशनः L

— चित्रकण्ठः L — त्रिशेहः mpr — दहनः L —

धूम्रलोचनः L — धूसरः L — बालवत्सः w — भीषणः

L — मदनकाकुरमः — रक्तदृश, रक्तदृष्टि m L —

रक्तलोचनः L, रक्ताक्षः L — रुचकः L —

वासिवासिन् m L — सूत्रकण्ठः L .

4.3.135, Sch 154, Sch) Bh, BhP, Pat coming from a p.

कपोत mf(ई)n (Pan 4.3.135, Sch 154, Sch) Bh,

BhP, Pat a domestic p. गृहकपोतः Sis 4.52, Sah 3. ⁵⁹/₆₀

गृहकपोतकः L, गेहपारावतः Kricch, प्रासादकुट्टः

L, शिल्लीकण्डः L the female of a p. कपोती Pāncat,

कपोतिता Pāncat the grey colour of a p. कपोतः

Susr 2.280.1 the Haritāla p. हारीतः Bh, Susr, etc,

हरीत, हारीतकः Pāncat, हारितः L a kind of p.

अर्धपारावतः L, कामुकः L, चित्रपराः Bhpr 5.10.69,

ताम्रपक्षुस m Hpr , पारावताद्विपिच्छः L , भूकाकः

रक्तग्रीवः L , हरितालकः L , हरिताल , हरिद्राङ्गः

L , हरिताल P. of a
a kind of yellowish green colour हरितालः

L ' making the sound ghu-ghu ' a p. द्युद्युक्त m Hpr,

द्युद्युक्तारवः , द्युद्युक्तरवः L of the colour of a p.

कापीत mf (ई) n I Pan 4.3.135, Sch 154, Sch) VarBrS

(the story) of the hawk an the p. इयेनकपीतीय mfn

MBh one who subsists like a p. कापीतवृत्ति mfn Baudh a p.

in a case पीठारकपीतः Prich a small p. कपीतकः Bh,

Varāṇ, Paṇcat, etc the spotty necked n. (in the Vedas

often a bird of evil om^{en}) कपोतः IV, AV, VS, etc

अग्निसहायः L,

a wild p. भूमिशायः L, ~~कपोतपाकः~~ L the young of a p.

कपोतपाकः gana न्यङ्गुलादि Pan 7.2.53 .

abounding in pigeons कपोतकीय mf(अ)n gana

नडादि Pan 4.2.91 ' enemy of the p. ' (a hawk.falcon)

कपोतारि m L a flock of p. कपोतम् comm on Pan 4.2.44

having p. कपोतिन् mfn L relating to p. कपोतकीय

mf(अ)n gana नडादि Pan 4.2.91 .

pigeon-coloured adj कपोतवर्ण Susr, कपोताभ

Susr, कपोतक f(इका) Pat.

pigeon-footed adj कपोतपाद gana हस्त्यादि Pan

5.4.138 (Kas reads कपोतपाद).

pigeon-house n कपोतपाकि-ल . कपोतपाकी .

a pigeon-house standing on upright poles गुहिनिकासः

Bagh .

pigeon-like adj पारावताभ ¹Susr .

pigeon-shaped adj कपोतिन ¹SBr 11.7.3.2 .

pigment (for painting) n वर्णः (वर्णम्)

अर्धचान्द्री (ifc f आ) h. Kāv, etc, (for writing)

वर्णः (वर्णम्) अर्धचान्द्री (ifc f आ) MBh, Kāv,

etc, वर्णकः, वर्णकम्, वर्णिका Mitir, Sāṅkhar, etc (ifc

f अका) .

act of applying pigment अञ्जनम् applying p.

आञ्जि

n n PV black p. applied to the eyes or

the inner coat of the eyelids अञ्जनम् coloured like the

p.) Bochana ११ राजानिक mf (३) n Kir coloured with (the

p.) Pocana ^{११}शैचनिक mf (ई) n Kir free from p. अनञ्जन

mf n having p. साञ्जन mf n Sarvad a kind of black p.

शक्लः , शक्लम् L a kind of p. मनोरमा L, गोशैचना

, रामा L, गोशैचना , कचि f L, शैचना , कचिरा

L, गोशैचना , ^{१११}वैदेही L, शैचना a kind of yellow-

ish p. कपूरा bhpr a kin of yellow p. काञ्चनी ,

शिवि f L, चन्दनीया L, शैचनः bh (v.l.

शैचना) , शैचना In, Vājñ , bh, Gusr (common-

ly गोशैचना) , शैचनी Pañcat , शिवा L

(गौरीचन) , सुनन्दा L, गौरीचन p. on the woman's

breast स्तनाङ्गुरागः a p. produced from clarified butter

मिश्रण nfn L p. used for atarpana purpose आतर्पणम्

L a special kind of p. applied to the eyelashes or the

inner coat, of the eyelids. as lamp-black , Antimony, extra-

ct of Ammonium, Kanthorrhiza etc अञ्जनम् a special

kind of the p. as lamp black अञ्जनम् a white p. for the

body सिताङ्गुरागः a white p. for the limbs सिताङ्गुरागः

whose hair (or mane) is as black as p. अञ्जनकेश

mf(ई)n a yellow p. काञ्चनीशा (गोरीचन) ,

वन्दनीशा (गोरीचना) the yellow p. धुंrocana शीमा

L the yellow p. corocana शुभा (only) , शीमना

L the yellow p. prepared from the bile of a deer मृगरोचना

Vikr .

having fragrant pigments सपत्तकेशव mf titus .

to apply pigment अञ्ज cl 7 अनक्ति, अङ्क .

picnyrace n केतु m .

pig-sty सुकरगृहम् Pāncat .

pike n शल्थः, शल्थम् (ifc f आ) , etc ,

शूलः, शूलम् (ifc f आ) h, hāv, etc — शक्ति

f h, etc (also शक्ती बद्धादि) — समिकम्

L .

having a pike शूलिन् mfn h, hāv, etc pointed

like a p. शूलाग्र mfn VarBr the point of a p. शूलाग्र

h, f .

pile vb स्तूप cl 4, 10 स्तूपयति, स्तूपयते

Dhatup 26.127, 32.133 .

to pile round पर्यूह पर्यूहति, पर्यूहते

AV, YC

Br to p. up संचि संचिनोति, संचिनुते

SBBr,

चि only in deriv, चि cl 5 चिनोति, चिनुते

AV, YC, 5, Kath, SBBr, परिचि परिचिनोति,

परिचिनुते SBBr, राशी कृ राशीकरोति, राशीकुरुते

Kathas, कृ कृतिरति

Ragh, निधानीकृ

Hear,

संक्षिप संक्षिपति, संक्षिपते

Ragh, संनिधा

संनिदधाति, संनिदस्ते ^{13h}, समाक्षिप समाक्षिपति,

समाक्षिपते ^{13h}, पण्ड ^{cl 10} पण्डयति Thatup 32.130,

Top to p. up after अनुपधा (generally p) T¹, SBr to

p. up in addition to अनुपधा (generally p) T¹ SBr

to p. up in a wrong way विचि विचिनोति, विचिनुते

SBr to p. upon आधिचि IV, SBr to p. up (the sacrifi-

cial fire) for the benefit of (one's self) अभिसंचि

अभिसंचिनुते (आमानम्) SBr to p. up together

समुच्चि समुच्चिनोति, समुच्चिनुते ^h.

to be piled पुल cl 1,6,10 पोलति, पुलति,

पोलयति Dhātup 20.11, 32.61 .

to be piled up राशी भू राशीभवति 12.11 .

to wish to pile up चि desid चिकीषते (also

चिकीषति Paṇ 7.3.58, Kās) Śr 9, Tātysr 16 .

not piled अस्मिन्चित्

mfn 8r 2 not p. up अवित्तित

mfn aitr not p. up like a pyre अश्मशानचित् aitr

p. above उपरिचित mfn p. in the shape of a hawk

इयेनचित् ulbas, = इयेनचित् mfn p. over उपरिचित

mfn p. up चित mfn RV 1.112.17, 158.4, AV, etc, निचित

mfn, चित् mfn ifc 1.12, 1, राशोभूत mfn Verb

राशिगत mfn, निदिध्य mfn L, संघट mfn (आ)n

p. up (as sacrificial bricks) for the sake of immor-

ality अमृताचित् mfn aitr p. up (as the sacrificial

altar) in the shape of the bird Alaja अलजचित् mfn

TS, Kāth, अलजचित् fn Sulb p. up in 5 layers

पञ्चचितीक mfn SB, Kāth, Ap p. up in 5 tiers पञ्चचितीका

mfn SB, Kāth, Ap p. up in the form of a triangle प्रउगन्धित्

mfn SB p. up like a pyre श्मशानचित् mfn TS, Wair.

Sulbas p. up like nectar अमृतचित् mfn Wair p. up

with the mind मनश्चित् mfn SB, मनसा चितः p. together

संचित mfn SB, etc p. with animals (as a sacrificial

fire) पशुचित् mfn TS .

to be piled -चेय mfn (Kās on Pān 3.1.97 132,

on 6.1.213) MBh 12.10745 .

to be piled up चित्य mfn (Pān 3.1.132) 33r 6 ,

चेतय mfn TS 5, 33r 6, 9.5.1.64, Bhatt 9.13 , निचेय

mfn MBh ..

pile n चिति

f 5, 5Br 6.8, Pañ 3.3.11, In 4.46

h, etc (metrically चित्ति

Hariv 2227 & 12360)

चयः (ān 3.3.55; Kās, g वृषादि) h, Hariv, etc

चितिका . Pañcat 3.4.12 उपचिति f h 3.15144

राशि n, etc निकरः h, Kāv, etc किरि

m सहत् f 3.1.7 स्थाणु m (or n g अर्ध-चादि)

h, etc .

any pile स्तूपः Pañcat funeral p. चिता Lāt 8,

h, etc , आकायः L , नूपकः L , चुहो L चुहो

' great Stupa or p. ' महास्तूपः Buddh in every p.

प्रतिचित् ind KātyŚr like a p. चित्तिन्त् ind KātyŚr 21

a p. of bricks इष्टकारीश्वि a pile of bricks or earth

स्तूपः MW 504 p. of grain form presentation to Brah-

mans धान्याचलः W a p. of wood दारुचित् f NirP

' p. place ' (W. of a place) चित्ताभूमि f Śiva 1.38.19

relating to a p. of wood चित्तेष्ट mfn KātyŚr 4.10.15 Yāyū's

p. वायुचित् f, Śar .

Pilemodius pangasius

पिङ्गास्यः

L .

piles n अर्थः L अर्थम् n 12.97, etc

गुदकीलः Susr 1.46.1.34 & 6.10, गुदकीलकः L गुदजः

गुदजम् Car 6.9 & 18, Bhpr 7.17.35 गुदाङ्कुरः Bhpr 7.

17.15, गुदोद्भवः Susr 4.6.17 दुर्गोमन् f दुर्गोमनी L

अनामकम् .

pilfering n मूषणम् W .

pilgrim n यात्रिकः W कर्षटिकः Kathās .

a travelling company of pilgrims शर्यः Kath, R,

etc .

pilgrimage n तीर्थचर्यो Bh 9.16.1, तीर्थयात्रा h,

BhP, Pāncat, etc .

gain on a pilgrimage यात्रा a great p. महायात्रा

MW , (to the shrine of Śiva on mount Kedarā) महापथः

Cat one who makes pilgrimages to learn magical arts

सिद्धियात्रिकः Pāncat the pilgrimage to Benares महायात्रा

MW a p. to the Ganges (especially carrying a sick person

to the river side to die there) गङ्गायात्रा the great

p. (to the shrine of Śiva on mount Kedarā spirit i.e. by

deep absorption into diva) महापयः Cat a place of p.

पुण्यक्षेत्रम् VarBrS, Sch , (as Benares etc) क्षेत्रम्

(often ifc) BrahmaP a place of p. on the banks of sacred

stream तिरिम् , etc rarely तोरिः h .

not piling up a pyre अश्मशानचित् TS not p. up in

the form of a pyre अश्मशानचित् mfn TS p. up ऊर्ध्वचित्

mfn TS , चित् mfn ifc , परिचित् mfn TS , उल्लिख

mfn (ifc) Bagh 1.33, Kum, etc p. p first पूरेचित्

mfn VS .

the act of piling together संचयनम् Grās, n, etc

connected with the p. of the sacred fire साग्निचित्य mfn

Ind t connected with the p. up (of the sacrificial fire)

संनिवपनीय mfn Sāṅkh3r continual p. up निचेकायः

(fr Intens) iddh a particular way of p. up sacrificial

bricks गोचिते f p8r 17.4 p. repeatedly निकेचायः

(ci) p. together संनिचयः MBh , राक्षिकरणम्

Pāṇ 3.3.41, Sch p. up निचयः , सम्भुचयः p8r ,

(building (an altar, etc) चित्या , संनिचन

p. up again पुनोद्योते f TS, SB̄r, etc p. up (corn)

उत्कारः Pān, Bh̄att the p. up (of sacrificial bricks)

confering immortality अमृतचि॒ति f SB̄r p. up on one's

own account स्वय॑चि॒ति f TS p. up the bricks called Stoma

स्तोम॑चि॒ति f BhP p. up the wood etc अग्नि॑कर्मन् n

SB̄r p. up wood काष्ठ॑प्रदानम् Pāncat p. up (wood etc)

वा॒यनम् AV 18.4.37, SB̄r 9f, Kātyā̄r 1a, Wariv 2161, Sch

repeated p. up नि॒चे॒त्तायः (fr intens) Siddh skilful

in p. up नि॒चा॒यक mfn g आ॒क॒र्षा॒दि॒

so as to pile up (the wood) आकायम्

ind Pan 3.3.

A11, Comm .

pill n तटकः, तटकम्

Vac, Susr, तटका Thurtan,

तटिका Mancat, Lalit तटकः Thadrab गुटिका

गुटिका

Susr गुटिका L Kathas 89, Kaloc गुडः Sarnas 13.1 गुडा

L गुटिका — निस्तनी L — पिप्पला (S गौरादि) L.

along with a pill संगुटिक nfn Kathas formed into

a p. गुडिबिहत्त mfn Susr 1.44 having no p. निर्गुलिक mfn

Mathas a kind of magical p. (which placed in the mouth is

supposed to give the power of ascending to heaven) विद्या

a kind of mercurial p. used as a remedy for [§]syphilis

सप्तहाडिवरी thor a kind of p. द्विजरोपणी Sasendrac ,

(in medicine) मोदकः, मोदकम् Susr, Susr, सुखावर्ती

Car the perfume Nakha into pills गुडनखम् VarBrS 77 .

to make into a pill वर्तक वतकिरोति Sarnes .

pillage vb

कुरु

caus cl 10

लोठ्यति

ghāṭay 32.

27, op .

spared from pillage

हतशिष्ट

mfn pas .

pillared adj

उदित

Hariv, Mathas .

villaging nहणनम्, उषा f Rājat .

pillar n I स्तम्भः (ifc f आ) Kāth, GrSrs, MBh,

etc स्तम्भकः (prob) Mahāvī स्तम्भः Yājñ, Sch

स्तम्भम् (also as symbol of motionless) स्थाणु

m (or n g अधेनादि) RV, etc स्थाणम् Siddh रूपः

RV, etc स्थाणु n (L) f also स्थाणु) SBh, etc

स्तम्भः RV, AV स्तम्भन्म् PV, स्तम्भनि, स्तम्भनी

TS, VS .

II अवाष्टम्भः L - आपशम् PV 1.173.6, 9.14.5

स्तम्भः L स्तम्भः, स्तम्भम् (अधेनादि) Variv 16.3

— धारिन्ना scat — पादः RV. Par, etc मित्

f RV — मेता say, = यथूणा, मेधि- n 11, etc

मेयी — गालो Anur, (= मेधि L) — शङ्कु

n 11 .

no pillar अस्कम्भनम् RV 10.149.1 .

the act of turning into a pillar स्तम्भनम् any p.

यथूणा RV, etc, उपदम् RV, 10. 11 the capital of

a p. यथूणाशोषम् L chief p. of the law दामेस्थूणाशः

ParGr forming a solid p. मेथी v. 1. मेधति, मेदी, मेठी,
मेधियुत

man hh a good p. सुस्तम्भः

Pancat having no p. ३२ कम्भनम्

(Gan) 10.14.1 the head of a p. शृणाशीषम् L a kind

of p. वज्रः VarBr a kind of p. for cows etc to sub them

-selves against कीलकः L (= शिख) a kind of p. to

which cows are tied कीलकः L (= शिख) the lowest

part of a p. उद्धहनम् Comm on VarBrS the main p. of a

house श्रेष्ठकाष्ठम् W a particular part of a p. पद्मः, पद्मम्

Var , स्कम्भसर्जनाम्, स्कम्भसर्जनी १३, १४ a p. adorned

with a buffalo's head माहिषीस्तम्भः १५ p. in the middle

of a threshing floor to which oxen are bound मेथि ॥

मेथो the p. of a house स्थूणा, etc, गृहस्थूणम्

Siddh. 22, 7ch a p. of stone (?) देहाइकु m Kathār

21.3.31, 7ch a p. to which cows are tied / for rubbing

against) शिवकः L , (to be milked) शिवकः L

relating to a p. स्थूणाय mfn f अपूपदि स्थूण्य

mfn Kath resting upon one p. एकस्तम्भ mfn Kath a small

p. above a wooden beam सुकरो L the supporting p. of

a house शिवकः L together with the p. संस्थूण mfn

for the upper part of a p. उत्तरोष्ठः, उत्तरोष्ठः

VarBrS 53.29

a wooden p. द्रुपदम्

RV, VS, AV .

having iron pillars अग्निः स्तम्भः mfn 5.62.8 havi

in no p. निःस्तम्भ mfn 1am having only the p. left (said

of a house) स्थूणावशेष mfn 1ah having the bones for its

p. (as the body) आस्थस्थूण mfn 1n 6.7 one who feet

has

like p. स्थूणापदी कूम्भपद्मादि one who, less like p. स्थूणापदी

§ कूम्भपद्मादि provided with p. स्ताम्भिन mfn 1racand 'km

that which has no p. ' (the other) अवशाम् RV 2.4.56.

3, 7.7 .1 without p. अस्तम्भ mf(आ)n Part 1.11 .

' pillar-breaker : H. of an elephant) स्तम्भभङ्गकः

ricch .

pillow n I उपधानम् AV 14.2.65, ŚBr, Āty'r,

Wh, Śusr, etc , उपधानकम् Heat , उपधानी,

उपधानीयम् Pañcat — उपबहणम् 10.65.7, 11.

AitBr, ŚBr, TBr, etc उपबहः L उपबहणी RV

1.174.7 कपिशु n n Br, ŚBr, Āty'r, Kaus', Āit,

3hP उपाश्रयः Car उच्छेषिकम् — उपस्तरणम्

Isv'r, Ap, 3h, etc — गण्डोपधानम् Musr, Pāncat 2.3. ²⁵/₂₆

गण्डोपधानीयम् Pāncat 2.3. ²²/₂₃ v.l. गण्डोपधानीय, गण्डू

f Un 1.7, Sch, गण्डू, गण्डू m f (सिध्मादि)

Pāncat 2.3. ²⁵/₂₆ .

II उपसंग्रहः Sch 4.517 — ओपशः RV 9.71.1 ,

10.8 .8, 11, 9.3.8, 14.1.8 — कन्दुकः Bhartr 3.93, (v.l.

कन्दुकम्) स्तरात्मिकः L तैत्तिरम् Kshur n,

तैत्तिरः ch आतिशम् L बिम्बोपधानम् Divyāv

— मरुः L.

the cover of a pillow कक्षिपूपबहणम् AF 9.5.10,

Vait furnished with a p. उपबहण mf(आ)n Vait 36.

7 a kind of p. मरुः Near lying upon pillows

ओपशिन mfn 6.138.1.2 possessing a pillow सोपधान

mfn fr, 'is 2.77 provided with pillows ओपशिन mfn

6.138.1.2 a round pillow चक्रगण्डु m L, चतुरः

L a silken p. पट्टोपधानम् kad a small p. चाबुका

a small round p. चातुरकः L, चातुरः L, गमोदिकः L

a small round p. to put underneath the cheek गल्लचातुरी

L गल्लमसूरी Pañcad 2.84 , गल्लोपधानीयम् v.1. / Pañcat 2.2.

$\frac{22}{23}$) for गल्लोपधानीय under the p. शीषान्ते with a p.

सोपबहेण mf(अ)n SBr .

pilot n कर्णधारः gusr, hr, etc — क्षेपकः sal

— नाविकः h, , etc, नौसारथि n atakar —

निर्यातः L.

destitute of a pilot अकर्णधार fn having a p.

संक्रान्ति fn 'is 1. 3 a p. on the boat / which crosses

the ocean of worldly existence भवाब्धिनाविनानिकः Pancar

Kita worms and pilfers कीटपराङ्गा m pl Br 14 .

a species of Pilu growing on mountains गुहाशयः

the tree P. अशोः, अक्षौडः (Susr), अक्षौडकः, आक्षौडः,

आक्षौडकः, आशोः a species of P. tree मृदुच्छदः (only

L) = शिपिका .

the plant Pilu-parni

धनरस

m n L .

Pimelodius pancasius

पिङ्गाशः (only L) पिङ्गाशः

the fish Timelodus caesera

जगरः

L .

Timelodus caesera

पिच्छकाङ्गः Cal, जगर —

पीनवर्णः L .

the fish Timelodus caesera

जगटः L , जगरकः

L

घर्घटः L .

the fish Pimelodus vacha ചാക്കി

L.

Pimenta acris

ചക്ക

3.35, ചക്ക

Npr .

impinella anisum अधः पुष्पी .

impine la involucrata उग्रगन्धा .

pimple n पिङ्कः (पिङ्का Pajat. 'usr) —

कण्ठपिङ्का 'usr — गण्डः 'usr, 'ak 2 (Prakrit) Mudr, 'op :

a kind of pimple जाल्कगर्दभः 'usr 2.13.12, 4.20.5 ,

जाल्कगर्दभः Car 6.17.92 a p. upon the face अवगण्डः,

गुवगण्डः L a red p. रक्तपिण्डम् .

pimples on the face (esp. of young people) यौवनकण्डकः,

यौवनकण्डकम् L p. on the head शिरेविह्व, शिरेविह्विका

'usr, 'hpr p. on the inner edge of the eyelid उत्पङ्क्तिनी

'usr .

pin vb कील् cl 1 कीलति Dhātup 15.17 .

to pin on आव्यध् आविध्यते , hach, etc .

pin n पिपलकः 7.18.7 (Sāy) — पिपलकः Car

— सत्तका hach, , Pāncat — कीलः (ifc आ h, etc

कीला L कीलकः Pāncat, hit, कीलिका Pāncat, heat

— खडकम् Kātyāy 14.3.12, hach, — स्थाणु — अचलः

अचलम् L, अशपदः L, धुर् f, निमः

— पुष्करलः L, पुष्करलः L — लकुटः L.

any small bamboo pin (as the bar of a cage) वंशशलाका

W having a p. sticking inside अन्तःशाल्य निर्भ्र a hole

for a p. (made in a skin to fasten it when used as an awl)

) शङ्खधानम् Kaus a kind of p. on a vessel shaped like a

test स्तनः (or स्तनम् = अर्धचोदि ifc — आ or ई) for

a linch p. आपि m f L the p. at the end of an axle

अनधुर f the p. at the end of the pole of a carriage

आणि m अर्जा L (prob) the p. by which a vote

is fastened to the pole युधारः the p. fastening

the yoke to the pole अक्षग्रीवः, अक्षग्रीवकः the p. of

a dial (usually twelve fingers long) शङ्खु m Col the

p. of an axle tree अग्नि m L the p. of a sun-dial

भारुखः L, - कीलः, नृ m Col the p. of the axle of a

cart आणि m 1.35.6, 63.3, 5.43.8 a p. projecting

from a wall हस्तिदन्तः the p. of a yoke शम्भा a p.

projecting from a wall शाकारम् (only L) साकार ,

इन्द्रकोशः, इन्द्रकोषः, इन्द्रकोषकः

m L, गजदन्तः L,

दन्तकः a p. used in playing a lute दन्तः Parivij 1.9

the point of a p. कण्टकः , कण्टकम् L prime vertical

p. सममण्डलशङ्कुः m a sharp iron p. शूलः, शूलम् (ifc)

f आ) २ etc a small p. (used as a mark in recitation)

कुशा (Pan 8.3.46) Laty 2.6.1 2.4 , (used as a mark

in recitation and consisting of metal) कुशी Tr 1,

30r 3 a sort of p. कूपलनालिका L , विशिखता a sort

of rolling p. with which cakes are prepared वेहनम्

a wooden p. शम्या RV, AV, Br, GrSrs .

the state of being kept together by two ins कौशिकता

usr 1.5.10.2, कौशिकत्वम् pair 1.7.7 .

x

a pair of pincers संदंशः , sr, susr,

संदंशः, संदंशिका as, sr a pair of p. for drawing

teeth दन्तशङ्कु n susr 1.6 a small pair of p. तालयन्त्रम्

susr 1.7.1f & 7 .

pinch vb अभिन्नुम् अभिकुष्णाति

MBh, Kuṣṇe

cl 9 कुष्णाति Car 1.8, VP 3.22.9 .

pinched adj संदृष्ट MBh, Kāv, etc .

pinched with cold हिमार्त 'ak, Vi p. by cold

हिमार्दिन MBh, हिमिश्रमन्ति MBh .

at every pinda अनुपिण्डम् ind InSr ' havin the

same ' . ' (a Kiusman connected by the offering of the .)

सपिण्डः GrSri, Gaut, n 5.50, etc (III 283, 286

I 247, 266) .

pass vb परिशुष् परिशुष्यति, परिशुष्यते

h, lay, etc — विदह् pass विदह्यते h .

to pass after समुत्पठ on समुत्पठते h to p. away

संताम् संताम्यते cl , संसद् संसदीति (Ved

also संसीदते and संसदीति n, h, etc , व्यवसद्

व्यवसीदति h , सद् cl 1,6 सीदति (en. also

सीदते Ved, सदति, सीदति, सीदते) n, h, etc , संदह्

pass संदहते h, आयस् pass of cars आयास्यते .

the above pine (Pinus longifolia) सरल

hmr a kind of p. अमरः L, देवकाष्ठम् Susr arising

from the friction of pine-branches सरलस्कन्दरक्षातजन्म

hmr a kind of p. tree सरलः b, Yav, etc ,

अश्विधवारकः L resin of the p. सरलम् n, Susr the

resin of the aral p. शीकरः L the wood of the p.

सरलकाष्ठम् MW .

pining a a अपमोरेन् n p. away with ulcers

व्रणशोषिन् mfn Susr p. away with wounds व्रणशोषिन्

mfn uar p. with love मदनोत्सुक mfn likr .

pining n तपनम्

Kāth 28.4, Sāh 3 .

pinion n पत्रम् , , etc पत्रः . ākaṣ, i/c

f आ, ई), पत्रम् RV, etc , पत्रम् RV, etc Br,

b पक्षः (i/c आ or ई) (in one passage पक्षम्)

etc .

pink adj पाटल f(आ) Kaus', Var, Kāv .

pinnacle n शिखरः, शिखरम् MBh, Kāv, etc,

शिखा MaitrUp, Kāv, VarBrS शिखम् n MBh, Kāv, .

etc — आड — मत्तवारणम् Vās — विटङ्कः,

विटङ्कम् (= अर्धचादि) MBh, Kāv, etc (also विटङ्कः)

a kind of pinnacle हेमकलशः. Inscr a kind of p.

निर्युहम् (निर्युहः. L often v.l. for निर्व्यूह) MBh, Hariv,

, (the T आ) the p. of a house वलभि, वलभी = h, Kāv

etc the p. of a palace प्रासादशृङ्गम् the p. of a

temple प्रासादशृङ्गम् h a round p. on the top of a temp-

le / car. the p. crowning a Buddhist caitya or stupa) कलशः

Kād .

pinned adj कीलित . .

to be pinned on आवेध्य .

pinus deodāra देवदारु n n Hariv, Var, etc,

दारु n Susr, दारुकम् L; देवकाष्ठम् n Susr,

— मस्तदारु n Har, महादारु n Susr, भद्रदारु

n n Hariv, Var, Susr, सुरदारु n Susr, var3rd, etc,

स्निग्धदारु n, स्नेहविध्य L, भवदारु n

देवदारु, पीतदारु — दुर्किलिमम्

— पारिभद्रः L — पीतनम् L — पूतिकाष्मम्,

पूतिकाष्मम् L — भद्रकः L, भद्रवत्ती L — भूतहरिन्

m L — ममरी L — वरचन्दनम् L, वरचन्दनम् L

— शक्युमः L, शक्यपादपः L — शाम्भवम् L —

सुकाष्मम् L, सुकाष्मम् susr — सुरभूरुहः thr,

सुराहः thr, सुराह्वयम् L.

a kind of pine (Pinus deodara) किलिमम् thr,

किलिमः L a kind of P. deodara सुकाष्मम् L,

name of the *P. deodara* सुरदलमय mf (इ) n ar oray

the tree *P. deodara* इन्द्रदारु m shpr the tree *P. deodara*

काष्ठदारु n L, पूतुद्रु n L, ७७, शिवदारु

n L the fruit of *P. deodara* पूतुद्रु n the wood of *P.*

deodara भद्रकाष्ठम् L.

a part of Pinus

हरिद्रु

m L .

the tree Pinus deodara roxb

अमरदाह

m .

Pinus longifolia सरतः bh. var, etc — भद्रदार

n variv, var, susr, सुरभिदार m L, सुरभिदारकः

Bhpr — खलिद्रुमः Bhpr, खल्ल, खल्ली f var खलि

— उच्छ्रितः L — दीपवृक्षः L, धूपवृक्षः, धूपवृक्षकः

L — पारिभद्रः L — पीडा L — पीतद्रु, पीतदार

m L, पीतवृक्षः Bhpr — पूतिकाष्ठम्, पूतिकाष्ठकम्

L — मनोज्ञः L — मरिचपत्रकः L — रक्तशीर्षिकः L

— श्री only L — स्निग्धः, स्निग्धदार m L.

the resin of Pinus longifolia श्रीनिवासः,

श्रीनिवासम् (1) L, श्रीनिवासक car, श्रीनिवैतः

Susr, श्रीरसः Susr, श्रीवासः Bpr, ~~+++~~ क्षीरशीर्षः

L, क्षीरशीर्षकः cal, ~~+++~~ घृताह्वः, घृताह्वयः ~~+++~~ तिलपर्णः

L, तिलपर्णिकम् cal, तिलपर्णी L, ~~+++~~ पद्मदशनः L,

— पायसः, पायसम्^L ~~+++~~ बर्हिषम् L, रसाङ्गकः L,

लक्ष्मीवैष्टः L, वृकः L, श्रीपिष्टः L, श्रीवासपिष्टाकः

L, श्रीवैष्टः, श्रीवैष्टकः L, सुधूपकः L the wood of

longifolia मनोजम् L.

Pinus webbiana आमलकीपत्रम् Kad — घनच्छदः

L — लालीशपत्रम् .

the plant Pinus webbiana अकीद्वः L .

pioneer n मार्गिन m R .

pious adj I धार्मिक f(इ) n, n, h धर्मपर

past, var, h, kav, धर्मपरायण h, , धर्मशक्ति

h, kav, , धर्मिन् Gaut, h, R, धर्माश्रित Var, 1.

धर्मोपेक्ष L, धर्मसंयुत var, धर्मविद् Gaut, h,

धर्मेवत् L, धर्मनिबन्धित् — पुण्यशील h, पुण्याशय

heat, पुण्यकृत (var, h, etc) पुण्यकर्तृ (h),

पुण्यकर्मन् (MBh, R, etc), पुण्यात्मन् kav, Hit — त

देवदत्त panc, देवकर्म , देवयु —)

प्रसन्न MBh, kav, etc — ईश्वरपूजक — आरितक

f(इ) h, Yājñ, ās'r — यज्ञिय f(आ) h, ā, ā, Harh

††† यज्यु RV .

II आम्नायसारिन् — कृतान्सु (vac) RV 1.114.

5 — कृतिन् — तपोरत RV 1.36.3. तपोरति

h 1.1838 — दाशुरि RV 8.4.12, दाश्वस् RV 1.17, RV

— धिर्यधा RV, धियायु RV (hyan) धिष्य

RV 10.114. (voice) धिष्य RV 10.114.9 — नियन्त

†† — भाविक RVParis, भव्य car — मङ्गल्य f(आ)

††††† — मनात् RV 6.67.10 — यज्ञ (v.l.)

वेधस्, वेधस्

RV, AV, TS, MBh, Hariv—सुकृत्

RV, AV, TS, etc—सुख

—सुगन्धि

—सुधी

RV—सुम्नायु

RV, AV—

सुहृत्स्

RV—स्वाधी

RV.

accompanied by a pious wife प्रयत्नपरिग्रहद्वितीय

connected with p. works

ऋतस्पृश

RV 5.67.4 (v. of the

आर्द्धयस् & 1.2.3, 4.50.3, (v. of मित्रवरुण), (as

men) ऋतस्पृ

RV an eminently p. man

तपोनिधिash 1.56, Nak (v.1.) enjoying (the fruit of) one's

p. works ऋतभुज् aitrVp most p. वेधस्तम्

p. action धर्मकर्मन् h BrahmanV, Subh p. action ऋतम्

(BRU) RV, AV, VS, 3Br, etc a p. Brahman ऋत्नीयस् m

Br p. disposition for any rite प्रायत्यम् Asr. Samk.

hP a p. king राज्याश्रममुनि Rach a p. man पुण्यपुरुषः

, अरि m RV, गन्धर्वः Vahish on 32.9, देवतः

an 1.108, ch, परश्रमीरु m a p. person प्रायतः

a p. man भावाटः (only L), मन्धातु n, युष्माः L,

रोहि m (only L), त्रीतिन्, संहार p.

perperation for any rite

प्रायत्यम्

ApSr, Samk, BhP

p. usage

ब्राह्मो

U

p. work

धर्मक्रिया

n, an, tan.

Sak

very p.

धर्मियस्

,

आतियज्ञः

RV 6.52.1 a

very p.

Brahman

द्विजदेवतः

RV .

to be pious

ऋतम् इ

RV .

piously सकृद्य ind. ātākan — सुमन्या

ind RV .

piously disposed प्रयत mfn katham, in, in, etc

, संयमित mfn R .

to act piously पुण् . cl 6 पुणति thatup 20.

prious-minded adj प्रयत मानस ^h, प्रयतात्मन्,

प्रयतात्मवत् Mn, R

(N. of a priva and of a god ^h)

of the Bodhi tree) धर्ममति m .

pipe n वेणु m ^h, Kāv, etc , वेणुकः Nariv

— पिच्छोळा, पिच्छोरा ^{śrs} — धमनि f AV, Chūn. ^h,

^{śrs}, etc , धमनी , वंशी ^hāncar — मुरली

L — सानिका, सानेयिका, सानेयी

L_# — स्वर-सानिका

any pipe नाडि IV, etc, नाडि f the

bamboo p. that forms the body of the lute वंशशालिका L

a kind of p. शिंका L, (for smoking) आन्त्रम् T

a leathern p. चर्मपुरकः Car 1.1, fch a mechanical p.

यन्त्रजातम् Mark a p. for conveying water सूर्म f

सूर्म, 33r, शूर्मि, शूर्मि a p. for smoking

धूपनेत्रम् Car a p. made of bamboo वंशनाडिका, वंशनाडि,

वंशनाडिका L Kathās .

being in pipes सूर्म mfn 3, सूव्य VS .

a parallele pipedon

समरवातम्

col .

pipar n

वांशिकः L — गणवादः, गणवादकः

L, गणधमः

L — वेत्तांतरः L = स्वेष्टितालः.

Piper auranticum रेणु m arbr, sur रेणुका

— द्विजा Bhpr — कपिलका — L.

Piper betel ताम्बूली Panch 4.42, Var, etc —

नागवल्ली Balar, नागवल्लरी Bhpr, नागवल्लरी

(नागवल्लि his 9.35. नागवल्लिका L) — दाहदा L

— देवाभीष्टा L — नागिनी L — पर्णिनितता L —

नीटि, नीटि f L — जपेनता L, सपेनता L.

coming from Piper betel पिपर बेटल man usr 4.26.1

a species of the Pan plant, P. betel आधोपुष्पलिका

Piper chaba चवनम्, L चवि, चविम्, चविका Susr

6.39.225, 42 & 93, चवी Kathas 6.151, चव्यम् Susr 4.

6, चव्या Susr 41.39 — होण्डो Thr — उषणा —

करिका, करिकावल्लो, करिकृष्णा Nish, करिपिप्पली

L — कर्कटवल्लो L — कोतवल्लो L कोला L

गन्धानाङ्गुली L — तीक्ष्णम् L — तेजोवती L — नाङ्गुली

L — पुरंस्त्रम् L — (?) फणिहन्त्री L — भय्या

— भार्गी L — महासुगन्धा L — महाहिगन्धा L .

the grain of Piper chaba

कोल्म

L a kind of

pepper (P. chaba)

कुक्कुटमञ्जरी Her, ककुटमस्तकः L ,

कुक्कुटः L .

Piper longum

उपकुल्या

Susr — अमृता —

उषणा — काठा

L — कृष्णतण्डुला L —

कोठा L — कोल्या L — मनोहरी L .

the plant Piper longum

पिप्पली , var, Susr ,

कृष्णा, काकोली

Susr the berry of P. longum पिप्पलीR, var, Susr the root of P. longum उषणम् , विरूपम्

L , शिरः L (v.l. सिर) , शिवा L , सिरः L .

शिर , सुग्रन्धि n L .

the act of pirin-

धमनि

— 2.11.8 .

the small Vibna a tree

अश्वत्थिका L , तदुपत्रो

L .

Pisaca n पिशाचकः fish, 'ar, etc, पिशाचः

fish, पिशिताशः Hariv, Pajāt, पिशिताशनः P,

कपिशापुत्रः, कापिशैयः L — जः L, जि

m L — पिण्डकः L.

composed in the Pisaca dialect (as the Prihat-Katha)

भूतभाषामय mf(ई) n Navyād a female P. कू f L

' P. language ' (a corrupt dialect) पिशाचभाषा athas.

connected with Piscas (as a storn) सपिशा

mf(आ) n Pan 6.3.80, the (so called) language of

demons or P. भूतभाषा

Kathās, भूतभाषितम् Cit pro-

ceeding from P. (as a storm) सापिशान् mf(आ) n Pān

6.3.80, 7ch .

Pisaci n किट्विषी

L .

wild Pisang

काष्ठिका

L .

the sign of the zodiac Pisces मीनः P, VarBrS, Purthe sign . अन्त्यभ्रम , इक्ष्वः VarBrS, VarBr , तिभिm VarBrS, Ech the signs of P. व्यात्मक mfn dyot the12th sign of the zodiac (P.) मत्स्यौ m du dyot thethird drikan in P. व्यात्मक VarBrS the third drikanas in

पुथुरेमयुग्मम्

VarBr (Sch) the zodiacal sign

मनिमत्स्ये

in du Var, Sch ,

पुथुरेमयुग्मम्

VarBr .

Pistachio

(the nut)

दाकफलम् ,

(tree)

दाकफलम् .

Pistia stratiotes (the bark of which furnishes a

yellow dye) कम्भीकः ~~सु~~ susr, कम्भी L, शीतकुम्भी

L — श्रीपणी L, श्रीपर्णि f (ifc) Heat — कृत्तणम L

— कदला L — खमूले, खमूलिका, खमूली L —

जलवल्कलम् L — देलाटकः L — पर्णम् L — पालिका L

— पानीयपुष्पजः L — पृथिका L, पृथ्वी L — वारि-वलरु

वारिकर्णिका L, वारिपर्णी, वारिपालिका L, वारिपूर्ण

col ; वारिदली L — शीतका = कुटुम्बिनी and आरामशीतक

शीतका, शीतकी L — शुक्लपुष्पा L — श्वेतपर्णा L

३००

L

, ३०१३

m L .

the aquatic plant Pistia stratiotes

अशकुम्भी

L the plant P. stratiotes

गुग्गुलिका

L

, कुमुदा

L , आकाशमूली

L water houseleek (P. stratiotes)

कृतृणम्

L .

pistil n पुष्पाग्रम् Vam .

Pisum arvense सतीनः Kāth, Maitrī, Susr, etc,

सतीनकः, सतीलः, सतीलकः L, सतीला .

pit n विहम (ifc आ-) IV, etc, मिहम

L — स्वभ्रं, स्वभ्रम IV, etc — अवधि n L —

(as hurting what falls into it) अवधाय, अवधाय T

— (for catching an telopes) अवधाय, अवधाय

BP — कुण्डम IV, I, etc, कुण्डः L — कुण्ड

SankhGr, In, Wicch, etc — तल्लम L, ताल —

भूतकीलः L — वाली L — विषमम In, Wh, etc

— वैलस्थानकम IV — सैधिका (only L) .

belonging to a pit वैल nf(2) n IV a clay- p.

मृलवनः Apār a fiery p. हर्म्यम् (ifc f आ)

living in a p. वैत mf(ई)n अ a p. filled with stakes,

कुडूक L a p. for catching game in अवपातः Rash

16.78 a p. for water in the bed of a dry river विदारक

mf n L a p. in hell for tormenting the wicked (86 in

number) नरकुण्डम् BrahmavP a p. in the earth भूमिगर्तः

Kathās , पृथ्वीखातम् a p. in the crown for receiving

the sacred fire वाह्निकुण्डम् Kathās the p. of bird's wing

पक्षाति f VP, Kāv, Pājat relating to a p. वैत

Hit (इ) n M the world compared to a n. संसार रूपः .

to regard as a pit श्वभूमी on श्वभूमीयति Varyora

to pitch a camp समावस caus समावासेयति Hit.

the pitch of the note स्थानम् (स्थानः Siddh)

Śr̥ṣ, Prāt, MBh, etc the p. of the tone स्थानम् (स्थानः

Siddh) Śr̥ṣ, Prāt, MBh, etc p. of the voice यामः Prāt ,

वागन्तः Kātyār , स्थानम् (स्थानः Siddh) Śr̥ṣ,

Prāt, MBh, etc the same p. of voice समानयामः APrāt .

having seven pitches of the voice सप्तयामः mfn RPrāt,

with seven pitches of the voice

सप्तयामः mfn RPrāt .

one who pitched a camp सभावासितकर्तृक m n Hit .

pitcher n घटः In 8.11, Vājñ 3.144, Amritān,

Hit — कुम्भः (often ifc f आ) RV, A, etc — कलशः

RV, etc Sak, Hit, etc, कलशम् L, कलशी Balar, etc

कलशि f L — कुण्डम् Kāvśr, Hit, etc, कुण्डः

कुण्डी
L, ~~कुण्डम्~~ (Pān 4.1.42) Heat, Prasannar — आरु

f L — आकू, आकु f L — कुरः, कुरम् — परिचः

L — पर्याहारः — पालिषः L — भृङ्गारकः as, भृङ्गारः,

भृङ्गारु m Hariv — भणिकः (ifc f आ) AdbhBr,

Grā, Kātrār, Ech, Mh — वारि f L, नारी — नीवधः,

नीवधः m.

' born in a pitcher ' (N. of the sage Agastya)

कुरजः L an earthen p. भृङ्गारः Pāncat furnished ~~xxx~~

with p. कुण्डिन mfh h, Heat a glass p. परिचः

L a golden p. भृङ्गः , भृङ्गारः, भृङ्गारम् h, Hariv,

Kām, etc a great p. महापटः Cat having a full p.

पूर्णकुम्भ mf (मा) n SankhSr an iron p. अयस्कण्डः

L the neck (of a p. or jar) कण्डः Susr, Cat, Kathās

etc one whose pitcher is ~~is~~ broken कलशादिर mfn SBr

4 a perforated p. चिह्नकुम्भा B a p. for holding milk

पयस्कुम्भः Pan 8.3.46 , Sch a small p. कुम्भिका

Kathās 6.41 .

(a ceremony or sac_rifice) at which ewers or pitch-

ers are used for drinking कुण्डपाय mfn (scil शुद्ध)

etc) Paṇ 3.1.130 .

pitching

adj

१३०
२९

RV, AV .

piteous adj सकरुण Ericc, Patnā, Vīt .

piteous state वैकृतविवर्तः Mālatī .

piteously सकरुणम् ind — सकृपणम् ind 'antis

— सविक्लवम् ind Mālav .

very piteously परमार्तिवत् ind R .

to call out piteously to any one क्रन्द cl 1

क्रन्दति, क्रन्दते (acc) Kathās, Mārṣ .

pitfall आरवः (comm) TS 6, perhaps, आरवण,

आरवानिकः.

pith n निक्करः (L) — निर्माणम् L — वृत्तजम्

— मणः, मण्डम (ifc f आ) — मेघः AV, TS, Br .

containing much pith बहुसार n or having p.

सारवत् mfn Susr the p. of anything सारः, सारम्

(ifc f आ) , etc , वस्तु n the p. of the bam-

boo पाटीरः (only L) the p. of the Cassia Latifolia

मधुकसारः Susr the p. of the plaintain tree कदलीगर्भः

NaitrUp, Kathas, etc searching for p. सारमार्गिणम् Vajñ .

pithless adj निःसार f(अ) Variv, Var, Var, Pur

सारवर्जित — अपक्रान्तमध्य SBr — फल्यु

f(ठ, क, वी) VS, etc .

' pith-tree ' (the platain) सारतऊ m L .

pithy adj बहुसार SBr — सरस f(आ) . TS, .

Br, GrS^rS, Megh .

imitable अनुकम्पनीय, अनुकम्प्य—

(mostly said of persons) वराक f(ई) Kāv, Kathās, etc

~~कृपण~~—कृपण f(आ, ई) वाद्वादि) (canas श्रेण्यादि

सुखादि Pāṇ 8.2.17, Tat) Śār 11.14, h, etc—स्वकम्प

Mricch, Ratnāv, Hit, ककुणावत R, ककुणिन—

अपमुद Sis .

pitiablely कृपणम् ind h, Pāncat, Paś, 'antīś ,

सकृपणम् .

pitied adj दृणित W .

pitier n मडितृ m RV .

pitiful aj करुणावत् , करुणिन् — दयावत्

(gen MDh 13, Loc 2, R 2) , दयाकृत् — कृपान्वित ,

कृपावत्

कृपामय , (Kum 5.26, कृपाविष्ट MDh 2.3.33, कृपा

MDh, ShP, as कृपा — कृपा — कृपा .

being ~~in~~ in a pitiful condition करुणिन् being in

a p. state करुणावत्

R p. circu stances कार्पण्यम्

MBh, etc R .

pitifully करुणम् ind h, Pancat, et, etc .

pitiless adj निर्दय f(आ) Bh, Kāv, etc —

निष्करुण f(आ) Hariv, Kāv, etc — अस्तकरुण ālatim

— कृपाहीन, निष्कृप Prasann — क्रूर f(आ)

AT, TS 6, 1n, etc — निरनुक्राश f(आ) Bh, R — दारुण

f(आ) once ई) — अपवृण Kāv — अभृङ्ग —

गतस्पृह Kam — निर्दर — व्यपेतवृण Amar .

' of a pitiless heart ' / a form of Isvara) व्योमयः

Sarvad 7. 1 to make p. निष्करुणीकृ Kathās .

acting pitilessly निरनुक़ाशकारिन् mfn .

pitilessness n निर्वृणा, निर्वृणता (Bhartr),

निर्वृणलम् (Mark), निर्वृण्यम् Malav, Kathas .

Pitri n शास्त्रदेवता W.

the condition of a Pitri पितृत्वम् MBh, R, etc

the state of a P. पितृत्वम् MBh, R, etc .

Pitris पितरः m pl P, etc — न्यस्तश्मन्त्राः L —

पूर्वदेवः In 3.192, पूर्वदेवता, पूर्वप्रेताः m pl

— स्वधाभाजिनः m pl R, स्वधाभुजः m pl Pash — स्वधारान्ताः

m pl L .

a class of Pitris पितृगणः n 3.194 a class of

P. who, when on earth, maintained a sacred fire पितृदग्धाः

In 3.199 committed against the P. पितृकृत mfn 'S' conn-

ected with the P. and the gods पितृदेव mfn 3hP the day

of new moon (sacred to the P.) पितृतिथि f L a group of

P. पितृगणः In 3.194 an oblation to the P. पितृदानम्,

पितृदानकृत-L an offence committed against the P.

पितृकिल्बिषम् 3Br a partic. class of P. बर्हिषद् m (pl)

In, (esp. 3.196, 199) 3h, etc the P. and the gods पितृदेवाः

m pl In 3.18, पितृदेवताः f pl P the P. living in the world

of the m on पूर्वजाः m pl ' P. village ' (place of the

dead । पितृग्रामः L place frequented by the P. पितृकाननम्

R, Kathas a rite performed in honour of the P. पितृकर्मन्

n ŚankhŚr, n, पितृकर्मन् n, h, etc, पितृकृतम् Pariv.

पितृक्रिया पितृः
Pagh the ritual for oblations to the P. ।

Ch'p, Sch ' rivulet of the P. ' (W. of a river rising in

the Nalaya mountains) पितृकुल्या MarkP ' Tirtha of the P.

(W. of the place called Gaya) पितृतीर्थम् L worship of

the P. पितृयम (with or sc कर्मन्) Śr, etc worsh-

ipping the P. पूर्वप्रतिपूजक fn Lalit .

want of the pituitary secretion and loss of smell

अपीनसः ^{asr} .

pity vb कृणाय Nom (1st) (Pān) कृणायति,

कृणायते — कृणाम (with acc) cl 17, .

to have pity कृणाय Nom कृणायते 1st to p. कृण

cl 10 कृणायति Shr 8.7.40 to have p. on दय cl 1 दयते

(acc RM 7.23.5, Asr 14, Shatt, gen. as, Shatt, Kathas

121.104) , दय caus (gen) Bh 2.7.42 , समनुकम्प

समनु-भ्यते (acc) Bh to take n. on दयान् लु (loc

Bh, Hit 1.2.7, gen Vop) .

pity n कृणा BhP, Bh, ^fancat, etc, कृण

— (for) दया Loc, Bh, Pañcat, Bhartr, etc gen P,

Hariv 8486, in comp Bh 14, Hit 1.6.41) (r 14, etc)

दयालुलम्

दया Hariv 14035, दयालुता Kād, Kathās 104.)

Kām, (with loc) — कृपा Bh, etc — कृपयम् Bh 1.8.

10 — पीडा L — माडीकिम् RV — निःशेषः Dasar —

शूकः, शूकम् L — सुमृडीकिम् IV .

' causing pity ' (one of the Dasas or sentiments of

a poem, the pathetic sentiment) ककुणाः Sab, etc dis

posed to p. ककुणावृत्ति mfn full of p. सककुणा mfn

Pricch, Ratn av, Hit , दयान्वित, दयायुक्त mfn ,सानुकम्प

mf(आ) n Das, Kathas , सद्युग mf(आ)n Bh having

no p. संतिष्ठिण mfn B one whose heart is easily moved

with p. विविक्तहृदय mfn showing p. दयाकर mfn

taking p. on दयावत् mfn (sen with 13, loc 2, p 2),

दयालु mfn (Pan 3.2.158) sh, etc (with loc Page 2.

57) tender with p. करुणार्द्र mfn what a n. (expre-

ssing dissatisfaction) किं किं Pan 3.3.146 .

pitying the poor दीनानुकम्पन mfn p. the

world लोकानुकम्प mfn Lalit .

place vb धा cl 3 दधाति, धत्ते, etc, उपधा

उपदधाति, ~~क्~~ उपधत्ते

RV 10.87.3, 145.6,

AV, SBr, Kātysr, In, Bṛh, etc, समाधा समादधाति,

समाधत्ते

RV, etc — सैविधा सैविधाति, सैविधत्ते

MBh — स्था caus स्थापयति, स्थापयते AV, etc,

व्यवस्था caus व्यवस्थापयति VarBrS, Vas — आसद्

caus आरादयति In, TS, SBr, Bṛh, etc — आरुह caus

आरोहयति, आरोपयति MBh, R, Bṛh, Yājñ, ~~क्~~ caus

अर्पयति

RV, Śak, Kum, Bhag, etc — कृ cl 2 ā cl 1

P Ā, cl 5 P Ā, cl 8 P Ā — (in med) दा cl 3 ददाति

(दत्ते) in, Bh, Yājñ, etc — निबन्ध निबध्नाति Pājat

— (eyes or mind) समाविश caus समावेशयति Bh,

Kāv, etc to p. above अधिकृ caus अधिरूपयति to p. above

all पुरस्कु पुरस्करोति, पुरस्कुते Bh, Kāv, etc to p.

समारोपयति

among समारुह caus समारोहयति, (acc) Kāv,

Kathās to p. anything in क्षिप cl 6 क्षिपति, क्षिपते

(Bh, etc cl 4 क्षिप्यति only Bhatt) Yājñ 1.230, Bhag,

Pricch, etc to p. anything on क्षिप cl 6 क्षिपति, क्षिपते

(Bb, etc cl 4 क्षिप्यति only Bhatt) Vain 1.230, Bhat,

Pricch, etc to p. any where परिणी परिणयति,

परिणयते Br to p. apart व्यवधा व्यवधाति, व्यवधते

SankhBr, प्राविधा प्राविदधाति, प्राविदधते Susr, (for

different persons) प्रतिन्यस्त (only ind प्रतिन्यस्त) P,

(v.1. प्रतिन्यस्त) to p. aside अपधा PV 4.28.2, 6.20.

5.2.10.1.4.3, अपनिधा TPr, etc, अवधा BBr, स्था

caus स्थापयति, स्थापयते Bb, Hariv to p. asunder व्यवधा

व्यवधाति, व्यवधते SankhBr to p. at नियुज नियुनक्ति

नियुक्ते

Bh to p. at the beginning

प्रस्तु प्रस्ताति

(in RV also प्रस्तवते) Sarvad to p. at the head प्रस्तु

प्रस्ताति (in RV also प्रस्तवते) Sarvad , अधिक

to p. before पुरस्कृ पुरस्करोति, पुरस्कुरुते

RV

उपनिदधाति

etc , अग्रतः विधा, उपनिधा उपनिदधाति,

GBr, TāṇḍyaBr, TBr, Lāṭy, ChUp, ĀsvGr , प्रधा प्रधत्ते

RV , उपस्था caus उपस्थापयति AitBr, ĀsvSr, KātyŚr, etc

, उपह उपहरति A, TBr, ŚBr, ĀsvSr, Gr, KātyŚr,

MBh, Gusr, etc , उपह caus उपहारयति MBh, T, Gusr,

उपनाम caus उपनामयति (gen) Gob 2.1.7 , प्रभृ

प्रभरति, प्रभरते pr, pr, Sankhar to p. before one's

self उपसंधा उपसंदधाति, उपसंयत्ते to p. behind

पृष्ठे क aurap, panc to p. behind another अन्वारम्भ

caus अन्वारम्भयति (with loc) TS to p. below अधःविधा

to p. between व्यवधा व्यवदधाति, व्यवधत्ते Paṣh to

p. by the side of उपसद् caus उपसादयति pr, pr, pr,

etc to p. down अवधा RV 1.158.5 & 9.13.4, etc ,

उपनिधा उपनिदधाति, उपनिधत्ते , उपनिदाप्

उपनिक्षिपति In 3.224, उपन्यस उपन्यस्यति P,

सद caus सादयति, सादयते PV, etc to p. down

in निधु caus निधारयति P to p. down in different

places विन्यस विन्यस्यति (rarely विन्यसति) In,

विनिधा, etc, विनिधा विनिधाति, विनिधत्ते, SBr to p.

down near to उपनिधा उपनिदधाति, उपनिधत्ते SBr,

TāṇḍyāBr, TBr, Lāty, ChUp, ĀsvGr to p. down near together

सनिधा सनिदधाति, सनिधत्ते AS, etc to p.

कु
everywhere व्यापकं न्यस, व्यापकं न्यासि ACP to p. facing

सम्भुर्वी कृ सम्भुर्वी क्रीति Pāghav to p. firmly upon

संलग् caus संलग्गयति KātyŚr, Sch to p. in न्यस

न्यस्याति, न्यसति (with loc) , विनिवेश caus ^{विनिवेश}

Hariv, Kav, Pajāt , प्रणिधा प्रणिध्याति, प्रणिधत्ते 11Bh,

प्राक्षिप प्राक्षिपाति, प्राक्षिपते 11n, 11Bh, Kav, etc,

धृ cl 1 धरति, धरते (Dhātup 22.3) more commonly धृ

caus धारयति, धारयते (loc PV, AV, Br, etc , संस्था

caus संस्थापयति (loc) Kaus, 11Bh, etc , आर P 11 PV

न्यु न्युण्वति (loc) PV , प्रदा प्रददाति rarely

प्रदत्ते

(loc) Yājñ, Bh , प्रदा caus प्रदापयति

(loc) Car , प्रयुज् प्रयुङ्क्ते (rarely प्रयुनक्ति) (loc)

BhP , रच cl 10 (Thātup 35.12) रचयति (loc) Kāv

रोपयते

Kathās , रोह caus रोहयति , रोपयति, Bh, Kāv,

संयुङ्क्ते

Kathās , संयुज् संयुनक्ति, ~~संयुज्~~ Bh, Bh , संनियुज्संनियुनक्ति (loc) KarkP , संनियुज् caus संनियोजयति

समारोपयति

(loc) Mariv, KarkP , समाकुरु caus समारोहयति, ।(acc) Kāv, Kathās , समृ caus समर्पयति, समर्पयतेSBr, etc , साध caus साध्यति (loc) BhP to p. in

addition उपधा उपदधाति, उपधत्ते AitBr, SBr,

Laty, etc ' to p. in a picture ' (paint, depict) न्यस

न्यस्यति, न्यसति (with चित्रे) to p. in front पुरस्कृ

पुरस्करोति, पुरस्कृते Bh, etc, प्राणिधा प्राणिदधाति,

प्राणिधत्ते Bh, प्राविधा प्राविदधत्ते Sukas, प्रकृष

caus प्रकल्पयति AV, SBr to p. in one's heart हृदयेन कृ

Griceh to p. in one's mind मनसा कृ Bh to p. in fire

प्रवृज प्रवृणाक्ते, प्रवृडे (Ved inf ~~प्रवृजे~~ Bh, Br

to p. into आभिनिधा (loc) SBr, समभिसंधा

समाभिसंधत्ते
समाभिसं दधाति, (loc) MBh, अपिधा Ved ,

अभ्यवत् (loc) Car to p. into successively अन्ववधा

ApSr to n. near (the fire) अधिवृज cl 7 अधिवृणक्ति

ABr to . near to उपधा उपदधाति, उपधत्ते

to p. on आधा आदधाति, आधत्ते , विनिधा

विनिधाति, विनिधत्ते Kav, Pajat , विन्यस् विन्यस्यति

(rarely विन्यसति) MBh, Kav, etc , अह caus अपर्याति

Kathās, Ratnav, Pach, etc , गृह cl 9 गृष्णाति,

गृह्णाति, गृहीते (instr on loc) In 8.256, Kathās ,

घट caus घटयति (loc) (Pāṇ 6.4.92, excep-

tionally घटयते Pāṇat 4.543) Gīt 3.7.12 , प्रयुजं

प्रयुज्ते (rarely प्रयुनक्ति) (loc) Bh , रच

cl 10 (Dhātup 35.12) रचयति (loc) Kāv, Kathās , रुह

caus रोहयति, रोपयति, रोपयते Bh, Kāv, Kathās ,

संविश caus संवेशयति Kaus, Bh, etc , संनियुज

संनियोजयति (loc) Hariv, NarkP , समासञ्ज समासजति

Bh, Hariv , (as a burden etc) समभिरुह caus समभिरुहयति

Hariv to p. one's self at the side of अन्वारभ Bh, etc

to p. one's self before (in order to ask) उपस्था

उपतिष्ठति, उपतिष्ठते RV, A, SBr. AsvGr, Pañh, etc

to p. one's self behind अनुत् [AV, etc to p. one's

self in order after अनुसमारभे A, SBr, TBr to p. one's

self near to उपश्लि उपश्लयते Pañh, Bh to p. on one's

head मूर्ध्ना कृ ,xx शिरसि (loc) with कृ, निधा

to p. on the fire प्रवृज प्रवृणक्ति, प्रवृद्धं (Ved

inf प्रवृजे) RV, Br to p. on the head शिरसा

(instr) with ग्रह, धा, धृ, निधु, भृ, बह, कृ, मूर्धनि with

धृ, मूर्ध्नि with आदा = मूर्ध्नी कृ , न्यस

न्यस्यति, न्यसति (with शिरसि) , शिरसा कृ

to p. on the left side सव्यम् कृ to p. outside बाहिः कृ

to p. over अद्वयस , अभिवृत्त caus ? (dat.) AV

10.174.1 , (the fire) अधिवृत्त c1 7 अधिवृणक्ति

SR to p. round परिधा परिदधाति, परिधत्ते AV,

etc , पर्यस पर्यस्यति पर्यस्यते AV, AitBr , परिधि

परिमिनोति TS, Kath to p. round in order अनुपर्यधा

AitBr to p. separately विपर्युह विपर्युहति TS to p.

the fire upon अभ्याधा chiefly ed SBr, etc to p. the

hand व्याप् caus व्यापयति (with कर्म) Pach to p.

to आपिस्वृज 13, SBr to p. together संधा सदधाति,

संधत्ते 14, etc , संधा , सनिधा सनिदधाति,

सनिधत्ते 15, etc , समाधा समादधाति, समाधत्ते SBr, 16, etc ,

etc , संविश caus संवेशयति (loc) caus, 17, etc ,

etc , संन्यस संन्यस्यति (rarely संन्यसति) SBr

to p. under one's self उपधा उपदधाति

to p. upon अवस्था caus (loc) AsvGr, etc , संस्था

caus संस्थापयति (loc) kaus, h, etc, प्रतिष्ठा caus

प्रतिष्ठापयति Br, Gr^{ns}, अधिधा Ved, उपधा

उपदधाति, उपधत्ते, सनिधा सनिदधाति, सनिधत्ते

etc, प्रहृपधा प्रहृपदधाति SBr, उपाधा उपा-

दधाति, उपाधत्ते SBr 10, 3hP, अभ्युपधा अभ्युपदधाति,

आभिसंधाय ind p (instr) P 36.42, आभिनिधा

SBr, अपिधा Ved, अन्वाधा, अनूपधा (generally

P) TS, SBr, आधिनिधा Ved, अध्याधा, अध्यस,

प्रव्यस प्रव्यस्यति (loc) P, उपसद caus उपसा^{यति}

TS, TBr, 'Br, etc , आधिवेश caus अधिवेशयति, अद्युह

अनुयुज caus अनुयोजयति , अन्ववास (dat) TS ,

अन्वाहु caus अन्वारोहयति , अपिस्तुज TS, 'Br,

अभ्यतिनी (loc) caus , निवस caus निवासयति loc

BhP , प्रयम प्रयच्छति प्रयच्छते (loc) Bh , वस

caus वासयति (loc) Bh, Hariv, Na , समाहु caus

समारोहयति, समारोपयति Bh, R, Kathas to p. upon one's

self (as a burden) अभिनिधा A, AitBr to p. upon

(the fire) together with अभ्युपधा A SBr to p. within

अन्तर्धा अन्तर्धत्ते

' to take one's p. in 'संनिधिं'

(with कृ

or विधा and loc ' to take p. उपपद्य

उपपद्यते

(rarely) उपपद्यति , संवृत संवर्तते

h, Kav, etc , समुत्पद्य समुत्पद्यते (en. also समुत्पद्यति)

h, Kav, etc to take the p. of संनिध्यापदेशन् (with xmngen) .to be placed in संधा pass संधीयते (loc) 118.3 (in Cr) to be p. close to उपधा उपदधाति,

उपधत्ते

Prat, etc to bring to a p. गच्छ caus गच्छति

(acc (Pāṇ 1.4.52) or loc) RV, etc .

to cause to place दा caus दापयति with ~~वि~~ ^{दोषणाम्}

Kathā 12.11 , कृ caus कारयति, कारयते n 8.25 .

to have naything placed कृ कारयति, कारयते

n 8.251 .

to wish to place together संधा sid संधिसति

SBr .

place n I स्थानम् (स्थानः Siddh) AitBr,

GrS, etc, स्थिति f Br, Mn, Pajet, स्थलम्

Mn, Bh, P, etc, स्थली Pa h, Arab, स्थलम्,

स्थानकम् Pancat, स्थानम् 10.125.3, स्थ

ma(आ) n ibc L, आस्थानम् MS, AV, Br, स्थामन् n

स्थायः L — विष्ठा Br, Mn, GrS — प्रदेशः

प्रदेशम् देशः
(ifc f ^आ ~~प्रदेशः~~) MBh, Kav, etc, ~~देशः~~ (Pancat, ^{देशः} ~~समुद्रः~~)

MS, A itBr, GrS, Mn, etc, समुद्रः mfn MBh, P, Hariv

प्रदेशः (ifc f आ) L (v.l. for प्रदेशः), दिशः

f, ઉદેશઃ, અપદેશઃ L — ભૂમિ f Br, etc,

ભૂમિભાગ IsvGr, Āty, h. etc, ભૂમિભાગમ h. Br

h. etc, ભૂભાગઃ Kan, Kathās — આસ્પદમ (ifc)

mf(આ)n) ak, Kathās, Pricch, Chartr, as, etc —

આયતનમ TS, Br, Chān, Aiter, h. n, Vajñ, Kum, etc —

વૈતનમ Kathās 26.44 — અવકાશઃ (ifc આ) .

II ઝાડ્ઝઃ — અધ્વન m — અન્તરમ — અર્ધઃ

Ved — આધિ m L — આશયઃ — આસનમ KātyŚr, Br

14, Kum, h. n, etc — કુલાયમ L — કુલાયઃ (in later lang-

uare) Pañcat, etc — क्षेत्रम् RV, AV 3.28.3, 7, Susr,

Mesh, Vet — खलः (खलम् अर्थ-कीर्ति) L — गातु m

RV, AV 10.13 — दायः L — दिङ्मुखम् Sūryas — धिष्यम्

Mesh, Kāv, Pur, etc — नीउः, नीउम् L, स्थान — पक्षः

(ifc f आ or इ) Mesh, Kāv, etc — पदवी T, Pañc —

परिवर्तः Hariv — परिव्रापः Mesh 5.2822. (Hilak)

— पाथस्त n RV, AV, Br, SrS, पाथिस्त n KapS. कीलाव

L — पादु m ManGr — पीठम् (rarely पीठी) —

मतिक्षेत्रम् — फुलुरीकः L — भित्ति f Sudr, भिदिनी

Hariv — लो० RV, AV, Br, ĀsvSr — वासप्रासादः Kathās

— व्यपाश्रयः R, Kān, Āsvr — (esp. o sacrifice) सद्गुण

n RV, etc — सनिवेशः Kāv, Kathās — सादनम् Mb, D,

BhP, सदन .

according to (its) place स्थशः ind Rv according

to p. यथास्थानम् ind TS, Br, etc , स्थानतः ind MW,

यथास्थितम् ind Kāśīr , यथाप्रदेशम् ind Kālid, Tāncad,

यथाशः ind RV 1.104 , यथादोक्तम् ind , यथादोक्तम् AV,

Kāśīr, etc another n. स्थानान्तरम् , स्थानान्तरम्

any p. स्थानम् (स्थानं side) P, etc , सधरथम्

P, M, is an appointed p. संयत f RV 9.86.15 apor-

tioning of p. and time देशकालविभागः at every p.

प्रतिपदम् ind Kāv, प्रतिपदा (ibc) at the n. of off-

being इडस्पदे, इडस्पदे PM ' auspicious p. ' (a room

or hall in which sacrifices are offered) शुभस्थली L

a bad p. कुरथानम् , दुर्देशः a beautiful p. सुस्थानम्

Kathas , सुस्थानम् Kas on Pan 6.2.195 being at another

p. अन्यस्थानगत mfn Laty being in any p. समवस्थितं

mfn १, varBrā, fur being in a p. व्यपाश्रयः (ifc) being

in one's own p. स्वस्थान mfn Lāy being in the p. of a

child शिशुदेश्य mfn Rajat being in the same p. एकदेश

mfn KāySr 16.7.17, समानस्थान mfn Say being on a p.

व्यपाश्रयः (ifc) believing in a p. ध्यामगानिन

mfn ३.११.३३ belonging to another p. (as a sound)

विस्थान mfn ~~३.११.३३~~ RPrāt belonging to any p. स्थानीय

mfn ३ belonging to a p. स्थानीय mfn ३, स्थानीय mfn ३

mfn ३ belonging to this p. सदैव mfn ३ ' Prabhā's p. '

(H. of a Tirtha) अक्षस्थानम् 10h , अक्षायामन n

Grabrūp containing a statement of the p. an con r and

time and day and fortnight and month and season and year

प्रदेशवत्
वर्ष तु मास पक्षा हो वि ऋदेश- 1 mfn Tājñ, Sch ' divine p. of

sacrifice ' (H. of sacred bathing p.) देवप्रयागः Cat

a dreadful p. भीरुष्ठानम् Pāñ 8.3.81 each from his own p.

यथायतनात् ind TS, TBr each in his own p. यथायतनम्

ind TS, TBr, Up familiar with a p. देशिक mfn Sh 1.

3199 (v.l. देशिक) finding no p. अक्षेक mfn TBr

a pit p. सुदेशः Irishnaj forming a good p. of rest

सूपस्था mfn RV, VS, ŚāṅkhŚr forming a good p. of

shelter सूपस्था mfn RV, VS, ŚāṅkhŚr forming the p.

for आधारिन् mfn (gen) ĀpŚr, 3ob a good p. सुभूमि

सुभूमि, सुनिधि m RV having a p. among the Adityas

आदिसवामन् mfn ĀitrŚr having a p. of offering देवयजनवत्

mfn BhadvŚr 2.10 having its p. अवस्थित mfn svŚr,

ĀitrŚr, Bh, etc having its p. in स्थानीय mfn Vedāntas

having the same p. for the sacre fire राकधिष्य mfn

SBBr 4 | a hidden p. गुप्तमणि | m Gal | ' hiding p. ' (a

cavern, hole, cave) वनः | RV the Notri's p. where

the Notri sits at a sacrifice (said to be nearuttara-vedi)

होतृशानम् | RV, AV, Br, SrS | in regard to the p. of

utterance स्थानतः | ind | a p. without a villare

वहिर्देशः | a p. with tranquil water ? क्षयणः | Comm

proper p. स्वभूमि | f VarBrS | the respective p. यथास्थानम्

(only loc sg & pl) R, fāncar the right p. तीर्थम्

ChUp 8, Anup, etc, rarely तीर्थः | with , यथास्थानम् (only

loc sg pl) P, Pāncar standing in a particular p. विद्वत्स्थ

mfn Pat taking p. उपपत्ति f Bh, BhP, Bhag, Bādh, etc,

उपपद f taking the p. of भातः (ifc) ' taking

the p. of a brother ' (a brother's representative) भ्रातृस्थान

AsvGr (in gram) that which should be in the p. स्थानिन

mfn Pan 1.4.105 to any p. कुत्रचिद् ind PV 1.24.10 to no

p. whatsoever न कुत्रचिद् Bh, Pāncat to this p. इह

ind to wards (its) own p. स्वदिङ्मुखम् ind Sūryas want

of p. स्थानाभाति the wrong p. अपदम् Kathā, etc,

अदेशः ' p. lord ' (a king, chief, etc) स्थपति

m AV, 78, Br, ŚrS, I, Śis p. of a god देवयानि m f Br

' p. of Justice ' (N. of a town) धर्मस्थलम् Met p. of

meditation द्यानस्पदम् Num p. of offering देवयजनम्

AV, 78, Br p. of origin क्षेत्रम् Vegas 2.4, Susr, BhP 8.

12.33 a p. of pilgrimage महालयः L a p. of recreation

विहारदेशः Wh, P, MarkP, विहारभूमि f Hariv a p. of rest

निधानम् M a p. of sacrifice हविर्धानम् Wh, Hariv,

* यजनम् R, BhP the p. of that तत्पदम् Pas 7.435

a p. of the rods सुरधामन् n Cat a p. of torrent हर्म्यम्

(inc आ) a p. of torture जन्तुहम् Divyav 27 ,

(जन्तुह) जन्तुहम् , जन्तुधामन् n L the p. of

utterance of any letter वर्णस्थानम् Rach the p. on which

anything stands स्थानश्रयः usr a p. evergrown with

Tamāla tree तमाकिनी g पुष्करादि a p. planted with

silva trees बिल्वकीचा g नडादि a p. prepared for the

building of a house भूतः L p. (prepared) for

(the cremation of) corpses श्मशानम् a p. prepar-

ed in a peculiar way for building वनजः L a p. protec.

ted by man वृक्षगम् In 7.70 a p. sacred to a deity

क्षेत्रपदम् (ren) BhP 9.4.2 a p. suitable for an ass-

embly समजस्यनिवेशनम् W the p. where anything ~~is~~ grows

भवनम् p. where anything is found क्षेत्रम् Yoras 2.

4, Susr, BhP 8.12.33 a p. where anything is kept संग्रहः

BhP a p. where bamboos grow वृक्षगम् Pan 6.4.153 ,

Sch a p. where hind emancipation is attainable मुक्तिक्षेत्रम्

a p. where food etc is given away प्रतिश्रयः L a p. where

lotus flowers abound अभोजिनी (gana पुष्करादि) the

p. where people enjoy the reward of their works भोगभूमि

f VP the p. where the Sarhapatya fire is kept गार्हपत्यायतनम्

KātyŚr 8.24 , गार्हपत्यस्थानम् KātyŚr, गार्हपत्यः, गार्हपत्यम् ,

गार्हपत्यागारः Śr 1, KātyŚr 4.7.15 a p. where the Puranas

etc are read and expounded वृद्धारण्यम् W a p. where

ritas congregate वेष्ठम् L विराश्रय a p. with

albergia Missvo शिशपस्थल playing p. of the gods

देवाग्नीडः Hariv a portable fire p. हसनी L a

public p. (in town) संस्थानम् (ifc f आ) n, th,

etc relating to any p. देशिक mf(ई)n the state

of being the p. of आस्पदता, आस्पदत्वम् .

~~sekoti~~ according to places यथादेशम् ind 9r8, n,

Sh any five ~~for~~ principal p. of pilgrimage (esp. Visranti

Saukara, Nainisha, Prayāga and Puskara) पञ्चतीर्थी varP

being at many p. भूरिस्थान् mf n being in all p. सर्वदेश्य

mf n RPrāt familiar with p. देशज mf n R furnished

with various kinds of food and p. o. refection

भद्रमोज्यविहारचत् mfn MBh in both p. उभयत्र ind

in how many p. ? कतिना ind RV, etc knowing p. पदसा

mfn IV, A ' the two p. ' (heaven and earth) स्वधे

f du Naigh 3.30 the place of Indra's banner इन्द्रस्थानम्

Varyogay ' p. of intoxication ' (a drinking house, etc)

मदस्थानम्, मदस्थानम् L p. of issue गति f Ch p, 1.8.

4f, Mn 1.110, R, Mudr the p. of the Blest सिद्धस्थानम्,

ancar सिद्धस्थानम् L ' p. of the dead ' (a burn-

ing ground) प्रेतभूमि f IV a p. sheltered from the

wind नित्रातम् १३२, १३२९, १३३, etc the p. stopped upon

परित्रातम् R p. to fight in or run in अजिरम् P,

etc the p. where any person has eaten भुक्तम् the

p. where the river Saraswati disappears सरस्वतीविनशनम्

PāncavBr ' Indra's p. ' (N. of a city) इन्द्रप्रस्थम्

in every p. प्रतिस्थानम् ind Prab, Sch in p. of स्थाने

with gen or ifc in the p. of प्राति ind Pān 1.4.92, Sch

, भाजनेन ind (with gen) in the proper p. यथावकाशम्

ind Ragh in this p. इह ind knowing a p. दक्षिण

mfn (इ) n h knowing one's own p. (i.e. home) पदज्ञा

pv, AV knowing p. and time देशकालज्ञ (Mad), देशकालविद

(car) mfn loss of a p. पदभ्रंशः Prasanna native n.

स्वभावः (i c f आ) Vishn neglecting p. and time

देशकालविरोधिनं mfn Panc not p. अपदम् AV no pro-

per p. for अमुमि f (gen) Sak, etc not being in its p

अपदस्थ mfn not being in one's proper p. अस्थानि

mfn Asv occupying a p. प्रदेशवत् mfn Brahmas, Sch one

and the same p. एकपदम् one p. एकदेशः h. Pancat,

Sāh, etc one's own p. स्वस्थानम् KātyŚr. Gobh, Bh, etc,

स्वदेशः n, Kathās, Rājat, etc , स्वभूमि f VarBrS ,

स्वनारः R , स्वसरम् RV, Śr , स्वाधिष्ठानम् IF,

Sch one whose p. is on the earth इहस्थान mfn out of p

निर्वकाश m(आ) n Hear a particular p. विदेशः

part i. p. भागः Lāty, Bh, etc also भागम् p. and

time देशकालौ m du In 3.126, etc p. and time for देशकालः

(sen) Kricch 3. $\frac{17}{18}$ a p. arranged for building a house

upon स्वरः VarBrS a p. before a door प्राश्नम् R,

Ragh a p. containing water वृहती L a p. enclosed

and prepared for a sacrifice यज्ञवाटः Ph, Kav, Pur

p. for स्नानम् (स्नानः Siddh) n, Ph, etc , भूमि

(ifc) p. for a sacrifice प्रामण्डलम् P p. for deposit

-ing anything निधानम् Ph, etc p. for keeping the sacr-

ificial fire अग्निधारणम्, अग्निशानम् (AV), आग्निशानम्

a p. for sacrifice यज्ञभूमि f, Kathas, यज्ञायतनम्

MBh, R, यज्ञवास्तु n, Br, यज्ञस्थानम् Cat, यज्ञस्थानम्

L, मखात्मः Cat a p. for supplying birds with water

श्रीशङः

L, वाकुनीप्रपा

p. for the cord of a girdle

रुक्मनागुणास्पदम्

Kum the p. from which Manu descended

after he had left his ark

अवसर्पणम्

SBr 1 a p. in

which (for the distance of four Crosas) there is but one

tree एकवृक्षः

L p. of

वासिः

(sen) P,

वस्तु

n

a p. of battle

रणस्थानम्

Wh

रणरङ्गः

Wh, Pajat

p. of

being

भुवनम्

AV, SBr,

भू

f AV, AV

p. of birth

योनि

m f

(in PV, only m f sometimes योनी) PV, etc,

भवसिन्धु

f BHP the p. of Brahma

वसिष्ठम्

Vaitrūp

a p. of business कार्यस्थानम् a p. of cessation निधानम्

a p. of enjoyment भोगायतनम् vedantas ' p. of

felicity ' (any sacred spot where pilgrims may obtain

beatitude) सिद्धिस्थानम् Sur, Śukās p. of honour at the

head in front or in the presence of धुर f (loc_) wh,

Kāv, etc .

easily placeable सुप्रसाद mfn n, , ,

सुप्रसादक mfn MBh .

placed adj I हिर f(आ) RV, AV, Mn निहित

RV, etc . आहित Pāṇ 8.4.6, , AV, Pāṇ, MBh, etc,

उपहित Kāty' r, h, Hariv, Dash, etc उपसमाहित उपहित

Ch p, Samh p, स्थित Hariv 7799 — आस्थापित, संस्थापित

, अवस्थित Āsv'r, MaitrUp, , etc, प्रतिष्ठित

h, , etc. अवस्थित Yājñ, h, etc, संस्थित

Yājñ, h, etc. (behind an army) अवस्थायित्

(पश्चात्) (as water in a jar) स्थित (आ).

Sāṅkhya — व्यस्त, .

II अधिष्ठित — आशेषित Kār — ततित

— दत्त W — नियोजित — निविष्ट R — निष्काशित

L, निष्काशित — प्राप्त L — प्रेष W — रचित Kāv,

Kāthas, h — व्याप्त W — संयुक्त (loc) h —

समावेशित Kāv, Pur .

as placed on the ground यथान्युस In 3.218 clear

rely p. before the eyes साक्षात्कृत not p. near अनुपस्थित

not p. over अनधिष्ठित one on whom a burden has been p.

समारोपितभार B one who has p. व्यपितवत् one who

has p. an arrow on a bow string संहितेषु one who

has p. the sacred fire upon the altar आहिताग्नि p.

above अधिशेषित p. along अनुचित with, अन्वाश्रित

p. apart व्यवहित p. asunder व्यवहित p. at hand

कृत AV 3.245 p. at the head of अधिष्ठित p.

before उपनिहित ^{AsvGr, ChUp} p. before one's self

उपसंहित ^{h, p.} between अन्तर्हित, ^{p.} close by

उपावहित ^{SBr 2.7.18.4, p.} down विन्यस्त, निभृत

^{h, kāv, etc} p. down near to उपनिहित ^{AsvGr, ChUp, p.}

first प्रथमकल्पित ^{in, h, p.} in विनिविष्ट (loc)

kām, विनिवेष्टित (loc) ^{h, kāv, etc}, विनिविष्ट

(loc) ^{AsvGr}, अर्पित ^{Ragh 9.78, etc}, प्रभृत

(loc) RV, योजित (loc) ^h, समर्पित ^{SBr, etc}

समारोपित (acc) Venis, समोहित ^{AV, etc} p. in a

line चित् ॥ 7.18.10 p. in order गुम्फित p. in

or upon निवेक्षित h, Kāv, etc p. in rows अनुचित

After p. in the fire प्रवृत्त 3Br p. in the middle

मध्यनिहित Pañcat p. into अवहित 3Br, etc,

अपिहित ॥ 7.86.8, p. near उपश्रित 7.86.8, p. near the

fire प्रवृत्त 3Br, p. near the heart हृदयसन्निहित

Sak, p. near to उपसन्न MBh, p. obliquely तिर्यक्सिप्त

L, p. on आहित Pañ 8.4.8, ॥, MBh. etc, उपाहित

निनिक्षिप्त
उपाहित (loc) Kām, विनिवेक्षित (loc) h. Kāv,

etc , नियुक्त (loc) च , etc , समर्पित 'er,

etc , समारोपित (acc) Venis p. on a bow-string सञ्ज

f(आ) च , p. on (as an ornament) विपिहित वि

8.11, च - विकसित or विनिहित p. outside सह्युति

भक्त p. over अव्यस्त , निष्कासित L, निष्काशित

' p. over treasures ' (a treasurer) धनाधिकृतः

p. together संहित Laty p. under विनिक्षिप्त ifc

' p. upon विनिहित 'hartr, Ait , अर्पित Rach 2

78, etc , अवलम्बित Susr , उपसन्त Br 2, Ait r, Laty

निवेशित h, tav, etc , प्रयत (loc) , सम्भोहित

AV, etc p. upon a mound of earth serving as an altar

दिव्य AV, Br, etc that which is n. upon the fire

अपिधि m AV 1.227.7 well p. सुयुज् AV, सुयुज्

RV , सुविहित MW .

to be placed धत्तव्य , आधेय f(आ) ,

(as a fire) आधेय f (आ) Comp on Tān 2.3.49 ,

यस्तव्य Vastuv, Heat , प्रतिष्ठापयित्वा Tārand ,

प्रतिष्ठाप्य , Aitar , आरुपणीय Kathas , निवेशयितव्य

'amk , नमनीय Ar , प्रदातव्य Tar .

to be placed upon किञ्चस्य ar3r to be p. in

निधेय Variv, Tar, etc , आरोप्य , निमित्तव्य

(loc) , संस्थाप्य (loc) in, Bāṭar , स्थाप्य

(loc) Vājñ, etc to be p. in the fire प्रवृज्य

Āpār to be p. into क्षेप्य Athās 89.2 to be p. near

the fire प्रवृज्य Āpār to be p. on निधेय Variv,

Tar etc , आरोप्य , स्थाप्य (loc) Vājñ, etc,

etc to be p. upon उपधेय , दातव्य (loc) in 5.136,

VarBr³ being p. upon उपधाय

caused to be p.

स्थापित .

having placed आधाय ind p tricch , स्थापयित्वा

ind having p. at the head अधिकृत्य ind p having p. in

or on निधाय ind having p. together संधाय ind ,

संस्थाप्य ind having p. upon उपधाय ind p having

caused to be p. निधाय ind .

placing before one's self उपसंधाय ind p संक्षेप

with p. upon उपसमस्य ind p SBr 6 .

placer n धा m .

one who places down उपनिधातु in r one who p.

down near संनिधातु in wish .

placid adi प्रसन्न i, l r, p — उपशमवत्,

उपशमशील — शान्त RV — सौम्य f(इ later

आ once in RV सौम्या) SBr, etc .

'placid countenanced' 'looking pleased, smiling'

प्रसन्नसुरा W p. rest सुखवायनम् L p. sleep सुखवायनम्

Pa. har, सुखसुप्ति f very p. as water सुशान्त

to become placid (as the sea or sky, met. applied to

the mind) प्रसद् प्रसीदति (ep. also प्रसीदते)

MBh, Kāv, etc .

sleeping placidly सुखप्रसुप्त mfn Ritus

placidity सौम्यता , , Mārk .

sleeping placidly सुखप्रसुप्त Ritus .

placing adj ध f(आ) ifc , धा , तिथीयेन्

W — स्थापक .

placing under उपधायेन् ifc धन n. upon उपदीध

उपधान Pan L.4.125 , ताठिन् his 6.66 , प्रतीयेन्

(ifc) Nir .

placing n आधानम् r, Kāyār, n, etc, आदिने

r (the sacrificial fire) निधानम् Kātyār,

आधानम् sv'r, etc, आस्थापनम्, प्रतिष्ठापनम्

ind p r, प्रतिष्ठापनम्, न्यसनम् ah, न्यासः ah, Kāv,

etc, प्रक्षेपः, वपनम् L .

the act of placing above उपरिस्थानम् Com on

pan the act of p. at the head अधिकरणम् the act of

p. in आरोपणम् ah, Kun the act of p. near

उपरिस्थानम् the act of p. on आरोपणम् ah, Kun

the act of p. one's self near to उपस्थानम् the act of p.

together संस्थानम् fait, etc act of p. upon

अवस्थानम् Pan, उपस्थानम् Kātyār, Maus, उपसमाधानम्

Pan 3.3.41, उपसादनम् Say on Br 2.3.6, समपेणम्

Br employed in p. upon (as a mantra in the setting up

of the sacrificial bricks) उपधान Pan 4.4.125 not p.

near अनुपस्थानम् p. a dead body (on the pyre) मृताधानम्

p. a fire (especially the sacred fire) आधानम्

Gr, Kātyār, AdvGr, etc p. an arrow on the bow string

अपासनम् L p. aside अपासनम् KātySr , तिरस्कारः

p. (a word) at the beginning of a sentence प्रथमादेशः

ir p. before उद्धरणम् Kātyr 4.1.10 , (original .

or natural form ~~xxx~~ or condition of any thing, original or

prim-ary substance) प्रकृति f Prāt. ir, Jain, 122 ,

प्रभर्तनम् n RV p. behind आसक्ति f p. down संनिधानम्

अवनायः
अवनयः, अवनयनम्, अवनायः L , विन्यासः

(Pān 3.3.26,) L , विन्यासः the p. (e of any deposit

in a person's hand प्रवेशः Pāncat the p. (e of any

deposit) in a person's house प्रवेशः Pāncat p. in

अपणम् Rash 2.35 , आरोपः , प्रवृत्तनम्

Sah , समारोपः (loc) ātyār, Ech p. in the fire

प्रवृत्तनम् ātyār, प्रवृत्तनम् ātyār p. near the fire प्रवृत्तनम्

ātyār, प्रवृत्तनम् ātyār , अनावर्जनम् Sāy p. near to उपन्यासः

Comm on Pān , उपनिग्राहम् ind (loc) ātyār the p. of

the fire आग्नीध्यानम् Kātyār p. of the Prokṣāni vess-

el प्रोक्षित्यासदनम् L the p. of the sacred fire by 2 person S

आगानम् aim p. on आरोपः the p. on of fuel (for

the oblation to fire) समिदाधानम् in 2.176 the p. of

wood (for the oblation o fire) समिदाधानम् in 2.176 the

p. on the side of पक्षनिक्षेपः Sarva p. the feet

पादापणम् - Each ' p. together ' सीध the p. upon

उपसिति f nyayan , अपिधानम् Kātyār , अभिनिधानम्

Kātyār , स्थापनम् (com) Suśr , aish , Sch , विनिवेश

śis , īś , अपिणम् Pach 2.35 , आपनम् Śr , Kātyār .

Gaut , समारोपः (loc) Kātyār , Sch the p. upper most

अग्रागना aish , Sch used in p. upon (as a Mantra in

the setting up of the sacrificiaial bricks) उपधान

mfn Pāṇ 4.4.125 .

that which is placed under उपाधि m Sarvad, Vedānta:

Tarkas, BhP, etc what is p. आदिति f sBr .

